

Iskra



Edvard Kardelj

Edvard Kardelj, je bil tudi velik prijatelj in pozorni spremljevalec Iskre in njenega razvoja. Večkrat je v dolgih desetletjih obiskal Iskro in se živo zanimal za njeno rast in razvoj. Poslednjič je bil med nami na našem dnevu borca in Iskre 2. julija 1978 v Škotji Loki. Takrat nam je poslednjič govoril, iz srca, brez vnaprej napisanega besedila. In tri ugotovitve so nam ostale zapisane v našem spominu iz njegovega takratnega nagovora Iskrašem.

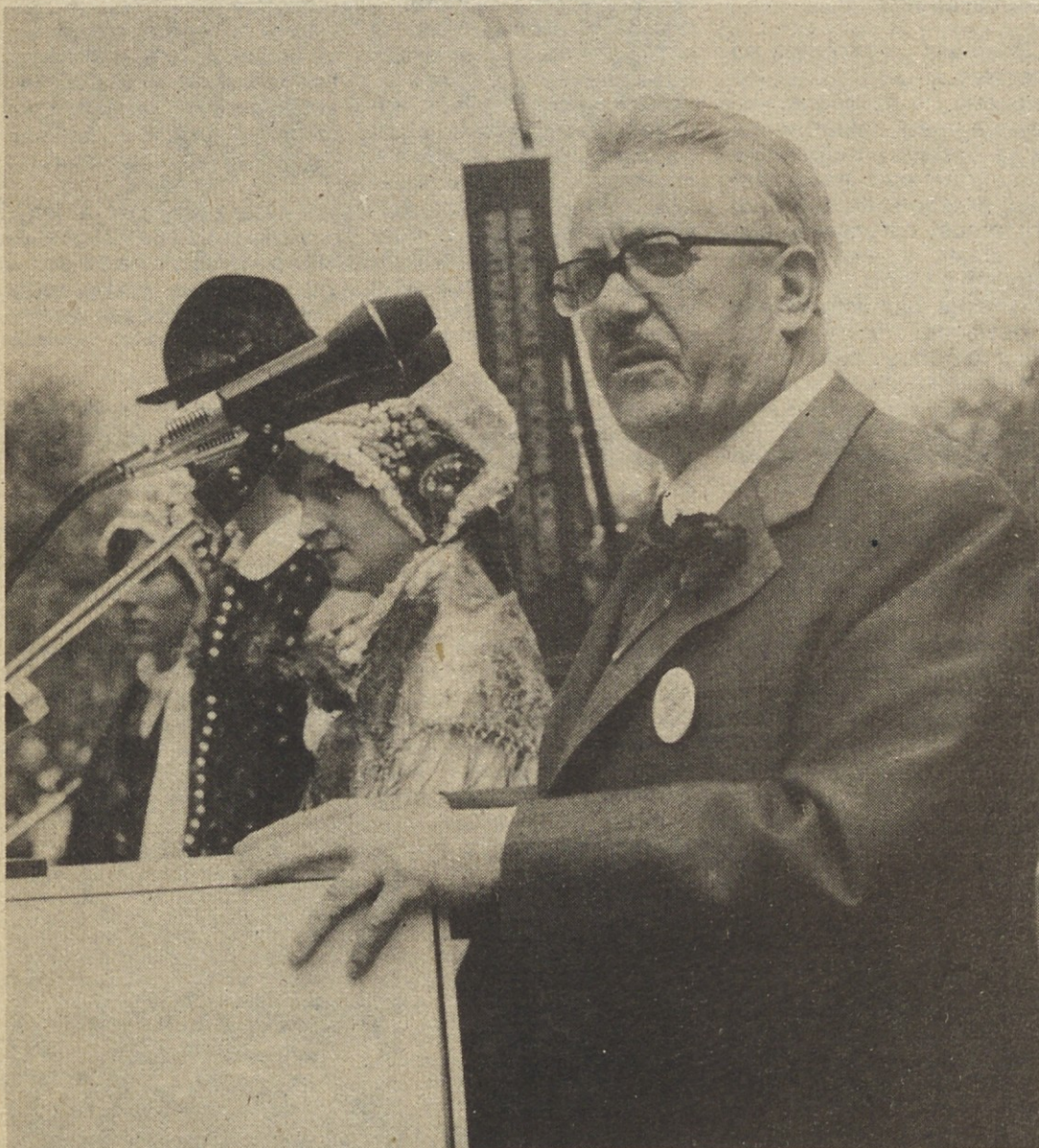
Prva je bila Kardeljeva ugotovitev, da je naša Iskra samostojno, z lastno voljo ter prizadevanjem postala in se razvila ne samo v eno izmed največjih jugoslovanskih elektrokovinskih industrij, temveč tudi v podjetje, ki sodi med največja tovrstna podjetja v Evropi.

Druga Kardeljeva ugotovitev je bila takrat, da naša SOZD ne uvaža, temveč tudi izvaža svoje lastno znanje, kar vsekakor predstavlja kvaliteten skok in napredek pri uveljavljanju v mednarodni delitvi dela.

In tretja Kardeljeva ugotovitev, da je vse, kar je bila doslej ustvarila Iskra, ustvarjalno delo vseh Iskrašev, ki se najbolje odraža in manifestira v sedanjem in prihodnjem razvoju Iskre, ki je vse svoje dosežke, ves svoj razvoj in položaj tako doma, kot v svetu zgradila in ustvarila z lastnim ustvarjalnim, trdnim, zavestnim in kljubovalnim delom in nenehnim dviganjem storilnosti.

In še kako te tri Kardeljeve ugotovitve veljajo tudi danes in v polni meri za vse nas.

Dušan Željeznov



Dne 27. januarja bo minilo petinsedemdeset let, odkar se je v Ljubljani rodil Edvard Kardelj. Obletnice njegovega rojstva se spominjamo v času, ko bi nam še kako bili potrebni njegova modra preudarnost in revolucionarna vizionarnost za v prihodnje in zagotovo bi tako danes z njegovo pomočjo lažje premagovali težave in napore, v katerih je celotna jugoslovanska samoupravna in socialistična družba. Zato bomo najbolje nadaljevali njegovo bogato dediščino, če bomo vztrajno in neomajno nadaljevali na jasno začrtani poti samoupravnega socializma, ki je še kako tesno povezana prav s Kardeljevim imenom, njegovim življenjem in delom.

**Problemska konferenca komunistov
SOZD Iskra**

V pripravih na Akcijsko konferenco komunistov izvoznega gospodarstva in ekonomskih odnosov s tujino, katere organizator so Predsedstvo CK ZK Jugoslavije, Predsedstvo Zveze sindikatov Jugoslavije in Zvezna gospodarska zbornica v dogovoru z republiški in pokrajinskimi vodstvi ZK, so se delegati Iskrinih komunistov sešli na problemsko konferenco.

V dvorani Skupščine SR Slovenije v Ljubljani je bila v četrtek in petek, 24. in 25. januarja Akcijska konferenca komunistov iz vse Jugoslavije, na kateri so podrobno razčlenili uresničevanje dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije in idejnopoličnih opredelitev ZK Jugoslavije. Namen konference je bil predvsem vzpodbuditi odločno aktivnost članov v vseh družbenih sredinah za uresničevanje usmeritev 12. kongresa ZKJ, Programa dolgoročne stabilizacije in sklepov CK ZK Jugoslavije.

Akcijske konference so se udeležili tudi nekateri Iskrini vodilni delavci, kot Iskrin delegat pa je na konferenci aktivno sodeloval strokovni sodelavec v zunanje-trgovinski temeljni organizaciji Iskre Commerce Milan Loparnik.

Vrhunec priprav na to delovno srečanje je bila v četrtek 17. januarja, v Iskri problemska konferenca, na kateri so člani ZK iz domala vse Iskre kritično spregovorili o številnih problemih, s katerimi se naša sestavljena organizacija srečuje pri izvoznih in uvoznih dejavnosti. Na osnovi prispevkov delegatov in obširne razprave je Milan Loparnik pripravil gradivo za Akcijsko konferenco in ga na njej tudi posredoval.

Problemske konference so se poleg delegatov ZK udeležili tudi član predsedstva CK ZK Slovenije Štefan Korošec, predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič, direktor Iskre Commerce Janez Vipotnik in drugi.

V uvodu je na problemski konferenci spregovoril direktor Iskre Commerce Janez Vipotnik. Dotaknil se je predvsem priprav na Akcijsko konferenco ter problemov, ki se porajajo v ekonomskih odnosih s tujino. Zaradi izredne aktualnosti in kakovosti objavljamo njegov govor v celoti

pod naslovom »Pomena izvoza za Iskro ni potrebno posebej poudarjati.«

Prispevki in razprava na problemski konferenci so opozorili na določena razhajanja med deklariranimi in z ustavo določenimi demokratičnimi načeli ter našo družbeno prakso. Tudi pristojnost združenega dela, zlasti v ekonomskih odnosih s tujino, se vse bolj zmanjšuje, namesto zakona o deviznem poslovanju pa ureja te odnose odlok o devizni politiki. Marsikaj je tudi v nasprotju s cilji dolgoročne stabilizacije, ko naj bi združeno delo povečevalo izvoz, s tem, ko se njegova vloga pri odločanju o lastnem deviznem prilivu zožuje pa pada tudi motiviranost za izvoz.



S problemske konference Iskrinih komunistov o zunanjetrgovinski problematiki. (Foto LD)

Problemska konferenca je pokazala, da izvoz v Iskri ni neka »politična parola«, pač pa ekonomska nuja in kot je poudaril predsednik Boris Lasič — brez izvoza tudi Iskre ne bi bilo. Glede motiviranosti izvoza so delegati opozorili na vprašanje stimuliranja in financiranja izvoza, izredno veliko pozornosti pa so namenili problemu uvoza opreme, kot pogoju za nadaljnje povečevanje izvoza in za stik s tehnološkim razvojem v svetu.

Na konferenci smo slišali podatek, da je Iskra v minulemu letu izvozila približno desetino slovenskega izvoza in 2 odstotka jugoslovanskega. V primerjavi s to, slednjo številko, je Iskra lani uvozila za manj kot pol odstotka opreme.

Izredno kritično so Iskrini komunisti spregovorili tudi o razpolaganju z lastnim deviznim prilivom, ko izvozniku ostane le 46% od konvertibilnega priliva. Tudi to je, kot so poudarili, eden izmed vzrokov, da Iskra lani ni izpolnila izvoznega načrta.

V zvezi z (ne)delovanjem deviznega tržišča v Jugoslaviji so menili, da ne bo deloval vse dotlej, dokler bodo potrebe po devizah večje, kot pa bo znašal devizni priliv.

Problemska konferenca je spregovorila tudi o posebnih oblikah poslov s tujimi partnerji, predvsem o višjih oblikah sodelovanja, obširno pa se je dotaknila tudi obmejnega gospodarskega sodelovanja, ki je prav tako

Komunisti kritično o ekonomskih odnosih s tujino



Problemske konference sta se udeležila tudi član Predsedstva CK ZK Slovenije Štefan Korošec in predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič

del teh specifičnih poslov, hkrati pa značilen predvsem za Slovenijo. Pri tem ne gre le za izvoz, oz. uvoz, pač pa

uresničevanje sklenjenih meddržavnih sporazumov, s temi posli pa dajemo slovenski manjšini odmevanje

samo politično, pač pa tudi ekonomsko podporo.

Seveda problemska konferenca ni mogla mimo pomembne vloge Iskrine mreže poslovnih enot v tujini, kot izredno pomembnega faktorja pri uresničevanju izvoza. Kot je znano, izvozi Iskra prek te mreže nad 70% vsega izvoza. Na konferenci so delegati poudarili, da nasprotujejo kakršnim koli administrativnim ukrepom v zvezi z INO mrežo, Iskra pa bo morala svojo mrežo še razširiti in kapitalno okrepiti.

Beseda je nanesele tudi na »papirno vojno« v zunanjetrgovinskem poslovanju, izredno obširno pa je spregovorila tudi o reševanju kadrovskih vprašanj v Iskrini izvozni dejavnosti. Prav v zvezi s tem, je predsednik

Boris Lasič poudaril, da bo morala Iskra vsako leto usposobiti za izvozno dejavnost med 150 in 200 strokovnjaki in sicer tako za potrebe INO mreže, Iskre Commerce in delovnih ter temeljnih organizacij. Boris Lasič je spregovoril tudi o organiziranosti Iskre ter podčrtal, da je organiziranost v velikem sistemu pokazala vse pozitivne rezultate in da se je treba upreti kakršnim koli težnjam po drobljenju.

Problemske konference v Iskri se je udeležil tudi član predsedstva CK ZK Slovenije Štefan Korošec. Povzetek njegovega govora objavljamo v posebnem članku pod naslovom »Devizno in dinarsko problematiko moramo obravnavati hkrati.«

LADO DROBEŽ

Govor Janeza Vipotnika

»Pomena izvoza za Iskro ni potrebno posebej poudarjati«

Dokumenti, ki naj bi jih obravnavala konferenca so »Teze za akcijsko konferenco« in »Predlog stališč Akcijske konference ZK.« Priprave na konferenco so potekale nekje od septembra lanskega leta, organizacijski odbor je vodil Zvone Dragan, delovna skupina (vključena Miloš Resnik, Janez Vipotnik) pa je pripravljala materiale. V delu teh dveh teles so prišli do izraza problemi, ki so prisotni v naši družbi na področju reguliranja ekonomskih odnosov s tujino. Dokaj različni pogledi republik in pokrajin na problematiko razpolaganja z devizami, deviznega tržišča itd. so povzročili, da v nekaterih delih Tez akcijske konference in še bolj v predlogu stališč konference ni odločnih opredelitev, nekatera problematična področja pa so celo samo deskriptivno obdelana.

Heterogenost stališč je vplivala na heterogenost materialov.

Zaradi časovnih omejitev delovna skupina ni pripravila osnove za usmeritve Ak-

cijske konference, ki je lahko le temeljita analiza stanja in vzrokov, ki so pripeljali do tega stanja. Kritičen pogled na pretekla obdobja bi moral biti podlaga za drugačno obnašanje vseh družbenih in gospodarskih subjektov.

Ne glede na te težave v pravi konferenci, ki so skoraj zabrisale osnovni namen pobudnikov za sklic konference ter zbledele njen pomen pa je potrebno posvetiti vso pozornost pripravam za ta zbor komunistov — izvoznikov ter vseh, ki so povezani z izvoznim gospodarstvom. V delu konference bodo osrednja vprašanja: samoupravni položaj delovnih ljudi in razvoj samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v izvoznem gospodarstvu; združevanje dela in sredstev ter skupnega vlaganja, skupnega dohodka ter razvoja; pogoji gospodarjenja; strategija izvoza in krepitev vloge našega gospodarstva na svetovnem tržišču; povečevanje izvoza in deviznega priliva na kvalitetnih osno-

vah; izkoriščanje komparativnih prednosti našega gospodarstva, krepitev motivacijskih faktorjev za izvoz, s poudarkom na izvozu lastnega dela in znanja, zunanja likvidnost DO, bank in države v celoti; krepitev kadrovskega in znanstvenega potenciala; spremembe v blagovni, regionalni in valutarni strukturi zunanjetrgovinske menjave; sodelovanje z deželami v razvoju; dograditev sistema ekonomskih odnosov s tujino in smer ekonomske politike na tem področju; položaj dinarja in deviz; sistem pridobivanja deviz in razpolaganja z njimi; vzpostavljanje deviznega trga; višje oblike sodelovanja z zunanjimi partnerji; izvajanje zakonov, sporazumov in dogovorov na področju zunanje trgovine; problemi avtarkičnosti gospodarstva; organizacijske forme in metode dela komunistov v OO ZK v TOZD izvoznega gospodarstva in drugo. Osnovni smoter, ki naj bi preveval konferenco pa je realizacija Dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Akcijska konferenca pa ne more biti mesto, kjer bi bile sprejete pobude za spremembe zakonov, dogovorov itd. Za to so določene druge poti in načini dogovarjanja. Morda pa bi osvetlili vse probleme, ki se pojavljajo v zvezi z izvozem ter obvezati komuniste, da v svojih sredinah dosežejo premoščanje letih.

Razprave o problematiki izvoza ter priprave na Akcijsko konferenco so zavzele dosti širok obseg. V Sloveniji je predvidena razprava o tezah akcijske konference v petih velikih izvoznih usmerjenih sistemih, od katerih je eden Iskra, organizirane so razprave z delegati v občinah in regijah, poleg tega tudi v okviru SISEOT in Gospodarske zbornice. Javna razprava naj bi prispevala k oblikovanju stališč, ki se bodo formirala na sami konferenci, predvsem pa bi se moral slišati glas gospodarstva, ki je bilo premalo vključeno v oblikovanje dokumentov za konferenco.

Komunisti kritično o ekonomskih odnosih s tujino

Družbeno gospodarska kriza, ki je prisotna v Jugoslaviji, pogojuje seveda izvajanje že obstoječih usmeritev ter sprejem novih ukrepov na področju gospodarstva. Zadolženost Jugoslavije omejuje manevrski prostor ekonomske politike, prek slabe likvidnosti draži uvoz in slabi ekonomsko moč gospodarstva. V letih 1985, 86, 87, 88 je dolžna Jugoslavija, če ne upoštevamo morebitnega reprogramiranja, odplačati vsako leto za cca 3,5 milijarde dolarjev glavnice in za 2 milijardi dolarjev obresti. Izposojeno akumulacija, ki ni dala ustreznih učinkov, ker ni bila vložena po ekonomskih kriterijih, je potrebno zdaj vračati. Vračamo seveda lahko le iz ustvarjenega družbenega produkta, kar bo vplivalo na zmanjševanje rasti. V letu 1984 zadolženost Jugoslavije ni uspelo zmanjšati.

Evrope, uvaža hrano. Avstrija zasluži s turizmom več kot Jugoslavija. Komparativne prednosti pa niso samo naravne. Znanje ljudi, delovne

navade, industrijska tradicija itd. predstavljajo elemente produktivnosti, ki se v nekaterih panogah lahko meri s svetovno.

pogojih ne odloča dolgo-ročno.

To pa tudi vpliva na kratkoročnost izvoznih poslov, ki dajo tudi slabše dohodkovne učinke.

Svetovni trg je prizorišče, na katerem se srečujejo prodajalci iz vseh dežel, konkurenca tehnološko najbolj razvitih držav, podcenjeno blago vzhodnih držav ter seveda prc z vodi dežel v razvoju, ki po pravilu imajo devizno bilančne težave ter jim izvoz pomeni edini izhod. V takšni konkurenci ugotavljamo, da jugoslovansko gospodarstvo reagira zelo počasi na zahteve trga ter se ne prilagaja zahtevam svetovne porabe. Vzroki, zakaj je temu tako, zahtevajo poglobljeno strokovno analizo.

Najbolj glasne polemike v naši družbi se odvijajo okoli delitve deviz, če pa bomo vsi le delili in nihče ustvarjal, bomo kaj malo delili. Ustvarjanju deviz, oz. pogojem za izvoz bomo morali posvetiti bistveno več pozornosti.

Politika realnega tečaja dinarja je vsekakor osnova, kjer se ti pogoji začnejo, ne pa tudi končajo. Razpolaganje z devizami mora biti v večji meri prepuščeno tistemu, ki jih ustvarja. Vsakršna centralizacija deviz bi zadržala izvozno motiviranost.

Ustvarjanje pogojev za izvoz je ozko povezano s spremembami ukrepov ekonomske politike v Jugoslaviji. Izredno živčne in hitre spremembe ukrepov, še preden so prejšnji prišli do izraza, so se odrazile v dveh smereh:

1. sploh niso znane reakcije ekonomije na ukrepe, ker se le-ti preveč prekrivajo in konfrontirajo in
2. nezaupljivost gospodarstva, ki se ob neznanih

Aktivne izvozne stimulacije so ob politiki realnega tečaja dinarja dobile bistveno manjši pomen. Če prejel zaradi posebnega vpliva in zamud pri izplačilih s strani NB Jugoslavije niso bile v celoti kalkulativen element, zdaj pa so skoraj izgubile svoj pomen. To še posebej občutimo v Iskri. Nesprejemljivo je stališče, da realni tečaj dinarja nadomešča »dotacijo« države. Nasprotno, najti bi morali še nove načine za motiviranje izvoza. Če bi

npr.: preseganje plana priliva prinašalo večjo možnost koriščenja deviz, bi to pomenilo kvaliteten premik interesa za izvoz. Mislim, da bi v Iskrinih TOZD — izvoznih veliki več izvozili, če bi nam denimo po izpolnitvi plana priliva pripadlo 100% ali 90% priliva.

mednarodno ekonomsko sodelovanje, da dejansko postane jugoslovanska Exim banka. Dolgoročno kreditiranje opreme, beneficirane obrestne mere in pa predvsem medfinanciranje uvozne opreme, bi bile bistvene komponente bi bistveno okreplilo konkurenčno moč našega izvoza.

Ustvarjanje boljših pogojev za izvoz in večje konkurenčnosti jugoslovanskega gospodarstva pomeni tudi ustvarjanje možnosti za nudenje boljših plačilnih pogojev. Sistem naših bank izvoznikom daje kaj malo možnosti v tem pogledu.

Posebna težava, s katero se srečujemo vsi v zunanji trgovini, je množica administrativnih predpisov, ki povzročajo množico predpisanih obrazcev, papirjev, formularjev. To podaljšuje nekatere sorazmerno enostavne postopke in draži poslovanje. Naš družbeni sistem, ki je že tako in tako drag, je na tem področju po nepotrebnem zapleten. Ni pa to stroškovna obremenitev le za izvoznika, ki mora izpolnjevati vse te papirje, temveč tudi za poslovno

banko, narodno banko, carinico itd., le-te morajo imeti aparat ljudi, ki vsemu temu sledi.

Pomemben instrument trženja na tujih trgih je inozemska mreža. V zadnjih dveh letih je bilo na področju predpisov glede registracije in obstoja predstavništva in podjetij v tujini določili in je v kompetenci DS SOZD Iskra. Vseh področij v ZT se v tem kratkem uvodu ne morem dotakniti. Pomena ZT trgovine za Iskra ni potrebno posebej poudarjati. Če zdaj je vključenost naše SOZD v mednarodno delitev dela zelo velika, saj izvažamo eno tretjino vsega, kar proizvedemo. V srednje-ročnih usmeritvah predvidevamo izvoz kar polovice proizvodnje. Oblikovanje predpisov, ekonomske politike itd. je zato za nas izrednega pomena. Iskra mora biti aktiven član pri tem. Prepričan sem, da bodo današnje razprave plodne ter bodo dale zadosti napotkov našemu delegatu za delo v zvezni akcijski konferenci naslednji teden.

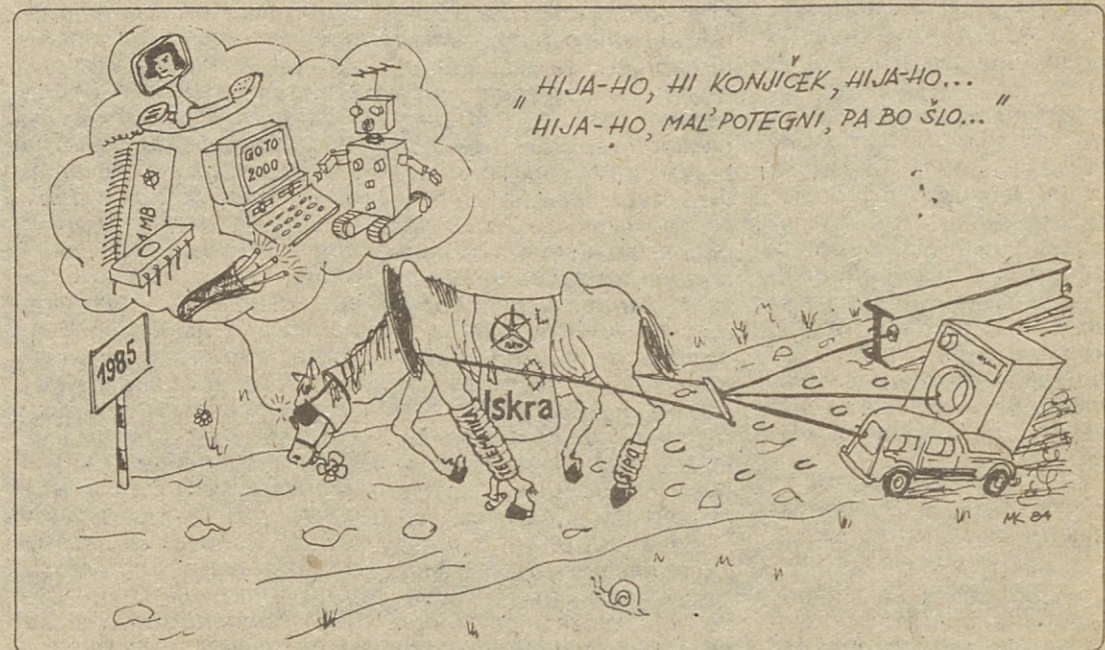
Edini zdrav izhod iz tega položaja je povečevanje izvoza. Vendar tudi ko nam pomeni izvoz edini izhod, mora imeti prodaja na tuje trge svoj ekonomski pomen.

Drugečen pristop bi pomenil razprodajo proizvodnje Jugoslavije in seveda še večji davek na nepremišljeno ekonomsko politiko države v preteklosti.

V drugem polletju 1984. leta izvoz Jugoslavije relativno spet pada v svetovnem uvozu. Kljub nenehnemu poudarjanju v sredstvih javnega obveščanja, o pomembnosti izvoza in besedni podpori le-temu, so se pogoji v drugem polletju leta 1984 poslabšali. Volunterski in aktivističen pristop pa le malo prispeva k realizaciji izvoza.

Začeti moramo govoriti o ekonomiji izvoza z vsemi kategorijami, ki jih pojem ekonomija vsebuje. V narodnem gospodarstvu Jugoslavije moramo identificirati komparativne prednosti ter jih v smislu izvoza pričeti dosledno izkoriščati. Država, ki bi lahko prehranila pol

Uvodni referat na konferenci je imel direktor IC Janez Vipotnik



Povzetek iz govora Štefana Korošca »Devizno in dinarsko problematiko moramo hkrati obravnavati«

Problemske konference Iskrinih komunistov o zunanje-trgovinski problematiki se je udeležil tudi član predsedstva CK ZK Slovenije Štefan Korošec. V obširnem prispevku se je ugledni gost dotaknil številnih vprašanj, ki so jih načeli Iskrini delegati, spregovoril pa je tudi o nekaterih splošnih stvareh, zlasti s področja ekonomskih odnosov s tujino.

politiko, ob tem pa opozoril, da je v naši družbi še vedno odprto vprašanje notranjega sistema napredovanja.

V zvezi s stabilizacijsko politiko je Štefan Korošec poudaril, da smo že dosegli določene kvantitativne premike, dočim o kvalitativnih spremembah še ni moč govoriti, kot npr. o racionalizaciji, prestrukturiranju, o novih kakovostih v gospodarjenju itd.

Glede uvoza opreme je menil, da je to eno izmed osrednjih vprašanj, saj sta, kot je dejal, zastarelost in odpisanost osnovnih sredstev in opreme v Sloveniji najresnejši omejitveni faktor pri nadaljnem izvozu in vključevanju slovenskega gospodarstva v mednarodno delitev dela.

»Zadnji izvozni podatki kažejo,« je dejal, »da se povečuje razkorak med rastjo fizičnega izvoza in vrednostjo. Ves porast industrijske proizvodnje smo plasirali na tuja tržišča in osiromašili domače, pri tem pa se cenovne škarje spreminjajo.«

Član predsedstva CK ZK Slovenije se je dotaknil tudi Iskrine področje izvozne usmeritve in možnosti vlaganja tujih partnerjev v Jugoslaviji. Izredno ugodno je ocenil tudi Iskrino kadrovsko



V razpravi je sodeloval tudi član predsedstva CK ZK Slovenije Štefan Korošec.

čni faktorji, kot npr. politika realnega tečaja dinarja, izvozne stimulacije, večja razpoložalna pravica do konvertibilnega deviznega priliva itd.»

»O izvozu ne smemo govoriti samo zaradi bilančnih problemov, zaradi problemov eksterne likvidnosti, kajti izvoz in neskladje med izvozom in uvozom je ključni, strukturni problem.

Prav ta problem povzroča našo inflacijo. Ponudba in povpraševanje nista vplivala na inflacijo. Realni osebni dohodki nam padajo že štiri leta, padata tudi skupna in splošna poraba, inflacija pa raste.

Pereča pa ni samo devizna problematika. Nič manj ni pomembna medsebojna dinarska zadolženost, ki se dviga v milijarde in milijarde dolarjev,« je na problemski konferenci med drugim dejal član predsedstva CK ZK Slovenije Štefan Korošec.

Uveljavljanje kadrovske službe v SOZD Iskra

Razgovor z Judito Bagon, strokovno sodelavko v kadrovskem področju SOZD Iskra

Kadri so nosilci našega razvoja, ponavljamo pogosto in ob tem moramo še dodamo, da je kadrovske področje in dejavnost tega pomena za razvoj torej zelo pomembno. Vendar v praksi ni vedno tako. Uspešnost kadrovskih služb je pogosto odvisna ne le od samih delavcev, ki na tem področju delajo temveč tudi od okolja, v katerem delajo. Kako to področje, organizacijo in uveljavljanje kadrovskih služb vidijo na ravni SOZD, smo povprašali Judito Bagon, strokovno sodelavko tega področja v SOZD Iskra. Odgovorila nam je:



Judita Bagon

Omejila se bom na raven SOZD, to pa zato, ker so kadrovske službe tako, kot same delovne organizacije v Iskri, zelo različne: različno obsežne, različno organizirane in tudi različno uveljavljene. Najmanjša DO v Iskri šteje 50, največja 4.500 ljudi, najmanjša kadrovska služba šteje 1 personalnega referenta, največja 30 delavcev (od tega kar 18 z višjo, oz. visoko izobrazbo). Posamezne kadrovske službe so v posameznih delovnih organizacijah, kot rečeno, različno uveljavljene, kar pomeni različno vgrajene v poslovne sisteme in v poslovno politiko. Pri tem opazimo, da direktne povezanosti med velikostjo in formalno organiziranostjo službe ter njeno vplivnostjo in učinkovitostjo, ni!

Alli iste zakonitosti veljajo tudi za SOZD kot celoto?

Lahko bi rekli da. Vseh kadrovskih delavcev v SOZD je bilo (marca 1983) 267, od teh jih ima 59 visoko in 70 višjo izobrazbo. Tudi struktura je

ustrezna, saj je med njimi 19 psihologov, devet organizatorjev dela, 13 pravnikov, 9 pedagogov, 4 sociologi, 20 socialnih delavcev, ne manjka pa tudi strojnikov in elektrotehnikov.

Če bi ti strokovnjaki delali kot enoten team, bi bil to že zelo močan kadrovski inštitut. Upoštevati pa moramo, da imajo izmed obravnavanih 129 delavcev višjo in visoko izobrazbo. Od teh jih kar 28 dela na vodilnih mestih, bodisi kot člani KPO, odgovorni za kadrovske področje, sekretarji, bodisi individualni poslovodni organi. Drugi delujejo kot vodje kadrovskih služb, ali posameznih področij in tudi tisti, ki delajo kot strokovni delavci, so močno obremenjeni s kadrovske operativno tako, da za razvojno kadrovske delo, ki je na našem področju zelo potrebno, ni časa.

Gre vsekakor za številni kadrovskega potencial v Iskri. Kako bi ga lahko še bolje izkoristili, zlasti morda na razvojnih nalogah skupnega pomena?

O tem vsekakor razmišljamo. Že leta 1981 smo organizirali kadrov-

ski posvet, na katerem smo skušali opredeliti stopnje razvitosti posameznih področij in izluščiti tiste službe in posameznike, ki so v okviru nekega področja prišli najdlje.

To naj bi bila osnova za razvoj drugih. Seveda pa stvari niso stekle tako idealno, kot smo si jih v začetku predstavljali. Kljub temu pa je posvet le sprožil opredelitev tistih nalog, ki so v skupnem interesu ter na ravni SOZD opredelili ter zahtev delovnih organizacij do kadrovske službe v DSSS SOZD Iskra.

Od tedaj organiziramo rednesestanke področnega kolegija za kadrovske dejavnost in izobraževanje (člani so vodje kadrovskih služb po delovnih organizacijah), kjer sproti oblikujemo skupne naloge. Te naloge nato tudi skupaj opravljamo in sicer v teamu strokovnih delavcev iz DO, ki posamezno področje najbolj obvladajo.

Za organizacijo dela teh skupin in za pripravo materialov pa smo zadoženi strokovni sodelavci DSSS SOZD Iskra.

Tako je nastal tudi samoupravni sporazum o kadrovske politiki

SOZD Iskra, ki smo ga sprejeli konec 1983. leta. Ta sporazum je rezultat dela številnih kadrovskih strokovnjakov vseh delovnih organizacij Iskre, to velja tudi za nadaljnji razvoj posameznih področij, ki jih sporazum opredeljuje in način njegovega uresničevanja ter spremljanja, kar je rezultat delastrokovnjakov delovnih organizacij. Ob tem velja še povedati, da se ta dejavnost še razvija in, da se seveda tudi na tem področju stvari le počasi spreminjajo.

Zato je toliko pomembnejša tretja skupna razvojna naloga na področju oblikovanja računalniško podprtega kadrovskega informacijskega sistema, ki smo ga oblikovali tako, da v prvi fazi uvajamo osnovno kadrovske informatiko za potrebe TOZD, DO in SOZD. Nato bomo navezali posebej oblikovane baze za urejanje posameznih področij, (socialna varnost in družbeni standard, razvoj kadrov in druge). Računalniški inženiring je tudi za to področje prevzela TOZD CAOP v DO ZORIN, ki dela na nalogah skupnega pomena v SOZD.

mak
(Nadaljevanje prihodnjic)

V Horjulu pomemben obisk

Boris Lasič, predsednik KPO SOZD Iskra je skupaj s sodelavci obiskal v petek, 18. 1. 1985 našo tovarno merilne elektronike v Horjulu. Po ogledu proizvodnje so se zbrali v direktorjevi sobi poleg gostov še predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov in vodilni delavci tega kolektiva, da bi se pogovorili o načrtih.

Tik pred novim letom so se namreč delavci tega kolektiva odločili, da izstopijo iz DO Elektrovezve in da organizirajo začasno enovito delovno organizacijo Iskra Merilna elektronika. Že pred meseci so se odločili, da bodo svojo bodočnost gradili predvsem na enem programu in sicer na elektronskih merilnih instrumentih. Na tem proizvodnem programu imajo tudi največ delovnih izkušenj saj jih nabirajo že od ustanovitve tovarne l. 1957. Odločitev za elektronske merilne instrumente pomeni postopno opuščanje drugih proizvodnih programov (radijske zveze, elementi). Prav tako enakovredna zastopnost dveh programov (merilni elektronski instrumenti in radijske zveze) v preteklih letih je bila vzrok za prepogoste spremembe v organizacijskih povezavah te tovarne z drugimi v Iskri. Opuščanje radijskega programa pomeni programsko in organizacijsko oddaljevanje od DO Elektrovez. Sicer pa so delavci Elektrovez svoj sanacijski program zastavili tako, da bodo letos organizirali enovito delovno organizacijo, ki bo sposobna 70% svoje proizvodnje narediti za namenskega kupca.

Matjaž Traven, poslovodni organ Merilne elektronike je Borisa Lasiča in druge goste informiral o tekočem gospodarskem položaju kolektiva, predvsem pa je govoril o letošnjih in srednjeročnih načrtih, pri čemer sta ga zelo dobro dopolnila Vračko in Filipič. Trenutno gospodarsko stanje je dobro, izvažajo skoraj polovico proizvodnje, odločno premajhen je obseg konvertibilnega izv-

oza, prisotne so težave glede deviznega bilanciranja, oz. uvoza, potrebna je obnova strojnega parka, potrebna je oprema za proizvodnjo in umerjanje novih elektronskih naprav, kadrovska struktura je relativno dobra, vendar premalo motivirana zaradi uravnilovke pri delitvi OD, družbenopolitična in samoupravna aktivnost poteka v skladu z načrti in rokovnikom — to je le nekaj zgoščenih ugotovitev iz dveurne razprave.

Predsednik KPO Boris Lasič je poudaril pomen dolgoročnega sodelovanja v izvozu, izrazil pa je tudi prepričanje, da je merilna elektronika program, ki se lahko razvija z 10 — 12% letne rasti. Smiselno ga je v tem podprl tudi Peter Kobal, glavni direktor DO Kibernetika, ki je prisotnim zagotovil, da bo na osnovi Sporazuma o poslovno tehničnem sodelovanju med Kibernetiko in Merilno elektroniko vzpostavljeno tesno sodelovanje na programskem vsklajevanju ter na komercialnem in tehnološko-proizvodnem področju.

Pavle Gantar, ki je tudi sodeloval v razpravi, se je pozanimal za »ločitveni proces« TOZD Elektronike od DO Elektrovez. Franc Štancar, glavni direktor DO Elektrovez je povedal, da v Elektrovezah zaradi te »ločitve« ni nobene zamere, da ne pričakuje nobenih problemov pri delitvi »premoženja« in da bodo novi začasni DO Merilna elektronika nudili vso možno organizacijsko in delovno pomoč in sodelovanje na radijskih zvezah. Tovariša Tavčar in Slak sta v imenu Iskre Commerce in Interne banke zagotovila potrebno pomoč.

Specializacija v proizvodnji je ena izmed bistvenih dolgoročnih usmeritev Iskre, je v svoji zaključni razpravi poudaril predsednik KPO Boris Lasič.

S. P.

TOZD Keramika na prelomnici

Delovni obisk predstavnikov SOZD Iskra v temeljni organizaciji Keramika v Vižmarjih sovпада trenutkom, ko delovni kolektiv z optimizmom stopa v prihodnje srednjeročno obdobje in se hkrati kritično zaveda slabosti, ki jih zaenkrat še niso povsem odpravili.

Direktor TOZD Keramika Otmar Zorn je gostom podrobneje obrazložil poslovanje zadnjih štirih let in hkrati nanizal vrsto specifičnih dejstev, tako težav in neskladij, kot tudi prednosti, ki so in še spremljajo njihov delovni vsakdan.

Predvsem je poudaril, da se pri nas, v Jugoslaviji, še premalo zavedamo pomena, ki ga v svetu pripisujejo razvoju elektronske keramike. Njihova organizacija tako v nekem smislu orje ledino v Jugoslaviji, saj je v bistvu edini proizvajalec tovrstnih elementov na domačem tržišču. Proizvodni prog-

številkah, naslednje: zabeležili so 300 milijonov celotnega prihodka, uvozili so za 300 tisoč dolarjev surovin, izvoz in soizvoz pa znaša 580.000 dolarjev. Za letos načrtujejo 460 milijonov prihodka, ki jih nameravajo iztržiti s prodajo 960 milijonov kosov izdelkov.

Začetek letošnjega leta pomeni za Keramiko ukinitve dosedanjega, s sporazumom določenega sodelovanja s TOZD Keramični kondenzatorji iz Žužemberka, ker so se v zadnjih letih pojavljale stalne težave pri delitvi skupnega prihodka, kot tudi nekatera razhajanja

bo letos uresničila največja želja, kakor se je izrazila predsednica delavskega sveta Terezija Peršin. Spomladi bo namreč v celoti izpeljana investicija (prva v 32 letih obstoja!) v vrednosti 40 milijard in ki jim bo končno s 3500 m² koristne površine omogočila normalne delovne pogoje. To je izreden kvantitativni in kvalitativni preskok za ta 200-članski kolektiv (od tega 140 žensk), ki je do sedaj v izredno slabih prostorih, razdrobljen na nekaj različnih lokacijah, kar je botrovalo tudi precej slabi izrabi delovnega časa v primerjavi s povprečno v DO IEZE. Vzroki so seveda tudi subjek-

tivni in bi se jih dalo odpraviti. Poseben problem pa tiči tudi v tem, da je približno 20% proizvodnje izredno zahtevne tako, da tudi sama narava dela povzroča motnje in zastoje. Vendar so prepričani, da bodo v novih prostorih zagotovljeni najpomembnejši pogoji za približevanje optimalnim, oz. zaželenim rezultatom.

Predvidevanja glede prodaje izdelkov v letu 1985 so prav tako zelo ugodna, pravkar se namreč dogovarjajo s potencialnimi kupci iz Amerike, Anglije in Švedske.

V razvojno strategijo vključujejo v Keramiki tudi inovacije, letos bodo registrirali naslednje:

— finalizacija varistorja, -nalivanje Al₂O₃ folije (korundnih substratov), -ohišje za mikroelektroniko, -piezo keramika.

Miloš Pavlica je izrazil priznanje naporom in odrekam, ki jih je od zaposlenih terjala naložba in potrdil, da so našli edino pravilno pot, ki jih bo popeljala iz krize, v kateri so se znašli pred štirimi leti. Opazen je tudi premik v mišljenju, ki izraža trdno voljo in jasno načrtano perspektivo.

Avguština Ciuho je zanimalo uredničenje samoupravnih odnosov, skrb za družbeni standard in način za reševanje socialnih problemov zaposlenih. Predsednica sindikata, Lučka Milavec je spregovorila o rednem in učinkovitem delovanju sindikata ter ostalih DPO. Sindikat spremlja življenjske razmere delavcev in jim v okviru možnosti priskoči na pomoč. Stanovanjske težave rešujejo predvsem z razdeljevanjem stanovanjskih kreditov. Vsaki dve leti napotijo vse zaposlene na preventivni zdravstveni pregled, vedno pa jim je na voljo ambulanta DO IEZE. Delavci se tudi izredno radi poslužujejo možnosti letovanja v počitniških domovih delovne organizacije, v Poreču in na Krvavcu.

Ko je bila problematika v bistvenih stvareh izčrpana, so si prisotni ogledali še proizvodnjo in se tako prepričali o upravičenih željah vseh zaposlenih po skorajšnji selitvi v nove prostore, ki je predvidena v mesecu maju.

Besedilo in slike: IRENA STOK



ram Keramike je izredno širok in v svetu zelo cenjen, tudi zato, ker so se sposobni prilagoditi zahtevnejšemu povpraševanju in pravočasno razviti nove izdelke. Nemalo težav imajo s trženjem svojih izdelkov, ki zahteva na tem področju posebej usposobljene strokovnjake, ki pa jih zaenkrat še primanjkuje. Zavedajo se, da je ključ uspeha v izobraževanju lastnega kadra, posebno še, ker podobno slabost čutijo tudi glede strojnih tehnikov in inženirjev. Na to pa se navezujejo seveda prenizki osebni dohodki, ki so pod povprečjem v delovni organizaciji in kot taki precej nestimulativni za trajan priliv strokovne delovne sile.

Miloš Pavlica je priporočil, naj čimprej zastavijo ustrezno nagrajevanje produktivnosti, ki naj ne bi vodilo v uravnilovko. Otmar Zorn je ponazoril lanskoletno poslovanje s podatki o strukturi celotnega prihodka (50% stroški — 50% dohodek), ki kažejo na to, da bi se dalo še precej storiti, če bi izkoristili obstoječe notranje rezerve. Poslovanje v letu 1984 pa je, izraženo v



glede proizvodnih programov. Stroški podvajanja programov v obeh TOZD so zelo visoki in bodo, po besedah Otmarja Zorna, bistveno znižali akumulacijo.

Kljub vsemu pa delavci Keramike z upravičenim optimizmom načrtujejo nadaljnji razvoj, saj se jim

Pogovora v Keramiki so se udeležili:
iz SOZD Iskra: predsednik KOS Avguštin Ciuha, predsednik koordinacijskega sveta ZSM Jože Mokorel, sekretar DPO Miloš Pavlica;
iz TOZD KERAMIKA: IPO Otmar Zorn, predsednica DS Terezija Peršin, predsednica OOZS Lučka Milavec, sekretarka OO ZK Smilja Marković, predsednik OO ZSMS Tone Pirc.

Vizija Avtoelektrike do leta 1990

Ena izmed glavnih točk dnevnega reda seje predsedstva konference osnovnih organizacij sindikata Iskre — Avtoelektrike na katero so bili vabljeni vsi predstavniki DPO, vodstvo DO in direktorji TOZD, bila pa je 17. januarja, je bila analiza stanja in usmeritve za delo v naslednjem srednjeročnem obdobju. Obširno o tem je spregovoril glavni direktor Avtoelektrike Peter Mivšek, kot osnovo pri načrtovanju smernic in programa dela za naslednje srednjeročno obdobje pa je upošteval položaj Avtoelektrike do leta 1990 na domačem in tujem trgu, strukturo proizvodov, s katerimi bodo tržili v obravnavanem obdobju in ekonomski, tehnološki, proizvodni, predvsem pa kadrovski položaj, s katerim danes razpolaga novogoriška Avtoelektrika.

Da bi bil o tem seznanjen kar najširši krog kolektiva, smo zaprosili glavnega direktorja, ki se je rad odzval naši prošnji in privolil v tale novoletni intervju.

»V kakšno smer naj bi bila naravnana strategija prodaje in delovanja Avtoelektrike v naslednjem srednjeročnem obdobju?«

»Predvsem v tri smeri in sicer: domači trg, kjer moramo še naprej v čim večji možni meri pokrivati domačo avtomobilsko industrijo, prek katere vzdržujemo tudi kontakte s priznanimi svetovnimi firmami; zahodna tržišča, čeprav je konkurenca na trgu najbolj razvitih dežel izredno velika, zato so zahteve, po kvaliteti in rokih dobav izredne, stremeti pa moramo za tem, da bi plasirali v direktnem izvozu čimveč izdelkov za prvo vgradnjo. To je najboljše jamstvo, dav razvoju in kvaliteti ne bomo zaostajali za drugimi svetovnimi proizvajalci. In kot tretja smer: dežele v razvoju. Ocene kažejo, da je to tržišče za nas izredno zanimivo zaradi možnosti direktne prodaje naših izdelkov in zaradi možnosti prodaje licence ter know-howa. V strukturi izdelkov pa je treba v prihodnje dati poudarek bolj profesionalnim izdelkom, ki zahtevajo več znanja in so materialno manj zahtevni. Tu mislim na namensko proizvodnjo ter proizvodnjo strojev in naprav. Še naprej pa bo naš osnovni program avtoelektrika z večjim poudarkom na elektroniki, ki jo bo avtomobilska proizvodnja vse bolj potrebovala.«

»Splošna gospodarska kriza ni prizanesla tudi Avtoelektriki. Kaj menite o tem?«

»Res, naš položaj ni rožnat. Akumulacija je majhna in komaj pokriva stroške izdelave. Primanjkuje nam obratnih sredstev, za bogatejša načrta nam že zmanjkuje kadrov, strojna oprema je izrabljena in v glavnem zastarela. Tudi na področju razvoja zaostajamo; še najbolj se to kaže na homologacijah novih izdelkov za zahtevno zahodno tržišče. Tudi na področju kvalitete smo popustili, kontrolne tehnološke in druge nujne organizacijske predpise vse manj spoštujemo in zunanji obiskovalci vse bolj ugotavljajo, da smo neorganizirani in nedisciplinirani delovna organizacija. Žal moram kritično spregovoriti tudi o delovnem okolju, ki je neurejeno, delovna oprema umazana in zanemarjena. Pri delu se obnašamo nedisciplinirano, odnos do naših, oz. družbenih sredstev je marsikdaj neodgovoren. Vsekakor je prav, da se teh

problemov zavedamo, da jih poskušamo rešiti, saj bomo le tako lahko realizirali ambiciozno zastavljen razvojni načrt do leta 1990.«

»Načrti so drzni, na drugi strani pa je še vrsta nerešenih vprašanj, vezanih na dosego zastavljenih ciljev.«

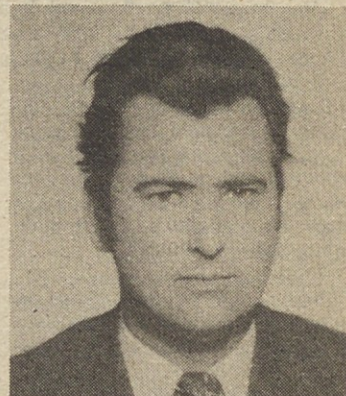
»Da, res je, zato bom najprej namenil nekaj besed raziskovalno-razvojnemu področju. V zadnjem času smo prav tu precej zaostali, predvsem zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev, še bolj pa zaradi prepovedi uvoza opreme. Primanjkuje nam kadrov, opreme in ustreznih prostorov. Zato ne bo v prihodnje sprejeta nobena investicija brez hkratnega vlaganja v

razvoj. Drugače bo moralo potekati tudi združevanje sredstev na ravni SOZD in sicer na podlagi svobodne menjave dela. Sredstva naj se združujejo samo za v naprej predvidene razvojno-raziskovalne naloge in le s strani DO, ki so za rezultate takih nalog zainteresirane.

Naša prioriteta naloge mora biti lastna oskrba z orodji. Dokazali smo že, da znamo marsikatero napravo, ali stroj kvalitetno izdelati sami. Področje izdelave strojev in naprav se mora v prihodnje še bolj okrepiti v smeri izdelave specifičnih naprav za potrebe proizvodnje, posebej pa še pri izdelavi pripomočkov za avtomatizacijo in pocenitev proizvodnje.

Najpomembnejši poslovni faktor je kakovost naših izdelkov, posebej tistih, ki so namenjeni izvozu. Zato moramo kakovost zagotavljati skozi vse aktivnosti poslovnega procesa, spremeniti moramo nekatere naše navade in se dosledno držati proizvodnih procesov po predpisani tehnični dokumentaciji.

Tudi naša proizvodnja zahteva vse večja vlaganja v sodobno opremo in avtomatizacijo. Če smo v preteklosti več investirali v infrast-



Peter Mivšek

rkturo, mora biti naslednje obdobje, obdobje vlaganj v opremo, kjer bodo odločilni zlasti trije kriteriji: ekonomičnost investicije, izvozna usmeritev ter prestrukturiranje proizvodnega programa.

Na področju komercialne dejavnosti bomo tudi v bodoče vodili samostojno prodajo za prvo ter drugo vgradnjo. Dolgoletna povezanost naše DO v SOZD Iskra, kjer Iskra Commerce opravlja del tržnih dejavnosti za vse DO, nam je omogočila dobre poslovne povezave in samoupravno sporazumevanje z dobavitelji strateških surovin, na tujih tržiščih pa optimalen vpogled v možnosti trženja naših izdelkov.

Tako organizacijsko ureditev in delitev dela bomo materialno podpirali, naša naloga pa je, da razmerja z Iskro Commerce izpopolnimo in optimalno uskladimo z določili in duhom ZZZ, da odpravimo še zadnje sledi proračunske miselnosti pri združevanju sredstev, hkrati pa podpiramo združevanje sredstev po načelih svobodne menjave dela in dohodkovne soodvisnosti.

V takem organizacijskem sestavu smo skupaj z Iskro Commerce postavili cilj, da do leta 1990 dosežemo 43 milijonov dolarjev izvoza. Cilj je drzen, vendar je v skladu z družbenimi usmeritvami, deležen je družbene podpore in uresničljiv. Da bomo ta cilj dosegli, moramo odločno in v večji meri, kot doslej odpraviti razpršeno trženje in osredotočiti naše napore za izvoz na manjše število tujih večjih kupcev, spoštovati dobavne roke in obveznosti, pravočasno slediti svetovnim dosežkom avtoelektrike in tekoče razvijati ustrezne nove izdelke, poenotiti in tipizirati naše izdelke na nekaj osnovnih družin ter zagotoviti kakovost, trajnost in zanesljivost naših izdelkov.«

Analiza stališč glavnega direktorja in usmeritve za delo v naslednjem srednjeročnem obdobju so bila deležna odobranja in vse podpore, tako delegatov delavskega sveta DO kot celotnega političnega kolektiva. Z zavzetostjo vseh članov kolektiva so drzni načrti uresničljivi, kar je bilo poudarjeno tudi v intervjuju.

Marko Rakušček

Dušan Šinigoj na obisku

Minuli petek, 18. januarja so obiskali novogoriško Avtoelektriko visoki republiški in občinski funkcionarji ter predstavniki vodstva SOZD Iskra: Dušan Šinigoj, predsednik izvršnega sveta SRS, Jože Šušmelj, podpredsednik skupščine SRS, Miha Ravnik, sekretar predsedstva CK ZKS, Marko Kosin, predsednik komiteja za republiške odnose pri IS SRS, Danilo Bašin, predsednik skupščine občine Nova Gorica, Albert Bevčič, predsednik IO SO Nova Gorica, Danilo Zorn, sekretar občinskega komiteja ZKS Nova Gorica, Boris Lasič, predsednik KPO SOZD ISKRA ter Pavle Gantar, pomočnik predsednika KPO SOZD ISKRA.

Visoke goste je sprejel glavni direktor Avtoelektrike Peter Mivšek s sodelavci. Po prisrčni dobrodošlici jim je vodstvo DO predstavilo razvoj te naše velike novogoriške delovne organizacije, jih seznanilo s predvidenimi poslovnimi rezultati minulega leta ter v vizijo nadaljnjega razvoja Avtoelektrike do leta 1990, oz. 2000.

Goste je posebej zanimala strategija te delovne organizacije ter možnosti izvoza na konvertibilni trg in prenosa Iskrinega znanja in tehnologije v dežele v razvoju.

Iz razprave je odsevalo prepričanje, da je za 20 milijonov planiranih dolarjev izdelkov v izvoz Avtoelektrike sicer lepa številka, vendar pa bi jo bilo potrebno glede na možnosti, še preseči.

Predsednik slovenskega izvršnega sveta se je posebej zanimal za sistem delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov, ki bi moral zagotavljati dosego zastavljenih držnih ciljev in izvoza. Ob tej priložnosti je Dušan Šinigoj izrazil vso podporo sistemu stimulativne delitve osebnih dohodkov, ki je po njegovem mnenju lahko edino gibalno za dosego zastavljenih ciljev, dobrih poslovnih rezultatov in osebnih dohodkov.

Ko so gostitelji predstavili potrebe po avtoelektričnih proizvodih ter obravnavo načina za večanje proizvodnje in njeno delno prestrukturiranje v zahtevnejše izdelke, namenske stroje in naprave, je Dušan Šinigoj posebej poudaril problem pravičnega načrtovanja in pridobivanja kadrov ter možnosti za boljšo izrabo strojnih zmogljivosti. Po razgovorih so si gostje ogledali namensko proizvodnjo specialnih električnih rotacijskih strojev.

Načrtovanje strategije in ciljev razvojno-raziskovalne dejavnosti

Ob koncu leta navadno analiziramo uspešnost izpolnitve postavljenih ciljev. Prav tako sprejemamo načrte in usmeritve za nadaljnja obdobja, ki pa niso sad administrativne priprave ob koncu leta, ampak le zapis vseh predhodnih razmišljanj in predvidevanj kot tudi dilem in akcijskih načrtov čez vse leto. Tako smo tudi v DO Iskra Kibernetika že vso drugo polovico leta 1984 živahno razpravljali, tako o usmeritvah za leto 1985, kot tudi o pripravah za oblikovanje izhodišč za prihodnje srednjeročno obdobje. Osnova vsem dogajanjem, načrtom in usmeritvam je plan razvojno-raziskovalne dejavnosti.

V Kibernetiki menimo, da so vsa izhodišča in konkretne naloge, ki jih le-ta postavlja, temelj dogajanj v vsej inovacijski verigi, s tem, da so pripravljenci tega načrta prav tako iz vseh okolij, ki kakorkoli vsebinsko prispevajo, da je načrt res naše skupno vodilo. Zavedamo se, da na sedanji stopnji razvoja in organiziranosti v DO Kibernetika ta veriga v celoti še ni sposobna vplivati na izhodišča načrta razvojno-raziskovalne dejavnosti, saj v tržni, razvojni in proizvodni sferi nimamo dovolj strokovnjakov, ki bi reševali probleme v vseh segmentih našega obsežnega proizvodnega programa. Nema lokrat mora biti krog soudeležencev v načrtovanju strategije dovolj vizionarski in mora upoštevati trende svetovnega razvoja, dogajanja na trgih doma in v tujini ter akcijske sposobnosti celotne DO. Kljub pomanjkanju strokovnjakov, ki bi lahko vnaprej tvorno vplivali, analizirali in argumentirali naše cilje, smo prepričani, da so naše usmeritve v razvojno-raziskovalno dejavnost drzne in cilji pravi. Taka programska naravnost je potrjena iz preteklih let in jene kaže menjati. Zavedamo pa se, da je bogatitev programa z novimi izvirnimi rešitvami na področju merilno-regulacijske tehnike, v povezavi z delovnimi sredstvi in računalniškimi sestavinami pot, ki bo zagotavljala ustrezen dohodek in socialno varnost vseh delavcev Iskre Kibernetike.

V tem sestavku želimo predstaviti nekaj osnovnih načrtovanih izhodišč razvojno-raziskovalne dejavnosti v letu 1985, ki jim bomo namenili vso pozornost.



Razvojni kolegij vsak mesec razpravlja o aktualnih temah razvojno-raziskovalne dejavnosti (foto: Alojz Boc)

Načrt razvojno-raziskovalne dejavnosti Iskre Kibernetike za leto 1985 je izdelan in usklajen s srednjeročnim planom teh dejavnosti. Značilnost tega načrta je, da je obsežnejši, saj v dobršni meri zajema tudi izhodišča načrta razvojno raziskovalne dejavnosti 1986—90. Operativna priprava je potekala vse od kolektivnega dopusta dalje in je bila povezanaz raznimi razpravami na vseh ravneh, da bi čimbolj uskladili in koordinirali delo v DO Kibernetika. Razvojni kolegij, ki ga vodi direktor področja Rudi Zorko, redno mesečno razpravlja o vseh aktualnih temah razvojno-raziskovalne dejavnosti in s tem postavlja okostje razmišljanj o namerah razvojno raziskovalne dejavnosti v vsakem okolju DO Kibernetika. Ta razmišljanja poslovodni kolegij z glavnim direktorjem Petrom Kobalom na čelu utrdi kot obveznost za izvajanje. Med letom, zlasti ob menjanju razmer na trgu, vse zapisane usmeritve verificiramo glede na splošne vizionarske poglede in položaj na trgu. Izvozna naravnost, akumulacija na delavca, uvozna sposobnost in socialna varnost celotnega kolektiva so osnovni kriteriji, ki nam odločitve tudi potrjujejo. Zavedamo se, da vseh načrtov ne bomo mogli izpolniti, saj ne moremo zagotoviti in izpolniti vseh pogojev, ki jih tak načrt zahteva. Zaradi tega pripravljamo:

— prednostni vrstni red projektov in nalog na osnovi programskih, tehničnih in ekonomskih kriterijev;

— strukturo vlaganj v posamezne usmeritve, kot poslovodno kategorijo za kreacijo strategije v povezavi s prednostno nabavo razvojne in druge opreme ter višino vlaganj vanjo,

— kot posledico prioritete razvojnih projektov pa določamo tudi prednost tehnološkega osvajanja, ki mu bomo zagotovili razmere za čimprejšnji prenos v proizvodnjo.

Te prednosti bo poslovodni kolegij spremljal na podlagi tržnih zakonitosti in določal morebitno spremembo strategije razvojno-raziskovalnih dejavnosti.

Namen načrtovanja razvojno-raziskovalne dejavnosti je poleg konkretne opredelitve nalog tudi težnja k vse bolj povezanemu programu DO Iskre Kibernetike ter ustreznih programski delitvi med TOZD. Izredno pomembna naloga je letos izboljšanje programske povezave Inženiringa s TOZD za obvladovanje kompleksnih merilno-regulacijskih problemov pri kupcih.

Posebno pozornost bomo namenili dobavi ustrezne sodobne opreme in izkoriščanju tiste, ki jo že

imamo. Veliko več moramo storiti tudi pri povezovanju sodelavcev v Kibernetiki in izven nje za hitro izpolnitev prednostnih nalog. Pri oblikovanju celovitega programa in razvoja Iskre Kibernetike ugotovljamo premalo pobud in medsebojnega povezovanja TOZD skupnega pomena (RTC, MN, Orodjarna, DSK—Inženiring) z ostalimi TOZD v DO in zunaj nje.

Ocena dinarskih vlaganj v razvojno-raziskovalno dejavnost v letu 1985 je 1062 milijonov din, kar pomeni, da bomo v razvojno-raziskovalno dejavnost vložili 7.03% glede na plan eksterne proizvodnje v letu 1985, ali 14,2% načrtovanega dohodka v letu 1985. Pri tem pa niso upoštevana devizna vlaganja v višini 1,6 milijona dolarjev, za kar viri financiranja še niso določeni. Zaradi tega bo treba veliko naporov, da bomo izkoristili vse možne dinarske in devizne vire.

Močan poudarek moramo dati tudi izboljšanju kadrovske strukture v razvojno-raziskovalni dejavnosti, predvsem povečanju števila visokostrokovnih delavcev. Načrtovano povečanje za leto 1985 je bistveno premajhno glede na cilje, ki jih ima Kibernetika, zato je treba povečati napore za pridobitev novih sodelavcev. Brez stimulativnega nagrajevanja pa pri tem ne bo šlo.

Pripravljeni smo se spopasti z vsemi težavami, ki nam bodo hotele preprečiti načrte, zlasti pa zupamo naši tradicionalni zagnanosti, da realiziramo več, kot smo načrtovali.

Anton Pogačnik

Sklepanje letne pogodbe z Iskro Commerce

Pred kratkim so bili razgovori s predstavniki Iskre Commerce (Vi-potnik, Cvar, Čufar, Stegnar, Re-

šnik in Bolka) in predstavniki Kibernetike (Kobal, Bevk, Trček in Pavlin).

Iskra Commerce je letošnje leto dovolj zgodaj poslala predloge sprememb za leto 1985 tako, da je bilo možno izdelati vse analize in izvesti dobre priprave. Glavni ugovor Kibernetike se je nanašal na preveliko stopnjo povečanja participacije Iskre Commerce in pre-nizek izvoz na konvertibilni trg, ob tem pa še prevelik delež neizte-rjanega denarja, ki se odraža v treh do štirih milijonov dolarjev.

Predstavniki Iskre Commerce so pojasnili položaj in opozorili na probleme, ki nastajajo zaradi slabe kakovosti izdelkov, zastarelosti programa in prekoračevanja rokov.

Govorili smo tudi o začasnem uvozu, o maloobmejnem prometu in s tem o ustanovitvi posebne TOZD ter o prispevkih deviznih sredstev za Cranex. V Kibernetiki je posebej

izražen problem plačevanja prete-klih obveznosti iz naslova izgub firme Perles.

Več bo treba storiti tudi za ser-visno dejavnost, ker se servisiranje programa delno izvaja v lastni režiji, ali prek servisov izven Iskre.

Dogovori o izvajanju medseboj-ne aktivnosti so vsekakor koristna oblika medsebojnega sodelovanja in znak za doseganje boljših delov-nih rezultatov.

Ugotovljamo, da se izvoz ustavlja in da je fizični obseg izvoza manjši. Vzrokov je več, precej tudi izven Iskre.

Na sestanku enotnega soglasja za vse aktivnosti še nismo dosegli, razreševali pa smo precej vprašani.

V letošnjem letu bo treba pripra-viti tudi osnove za sporazum, ki naj bi veljal za naslednje srednjeročno obdobje.

Nace Pavlin

Letos vse sile za povečanje proizvodnje

Kolektivni poslovodni odbor DO Kondenzatorji Semič je tudi letos pripravil, še pred zaključnim računom, nekakšen pregled dela semiške delovne organizacije v minulem letu, pri čemer je seveda skušal ob koncu svojega lanskoletnega pregleda nakazati tudi nekatere naloge in obveznosti, ki stoje pred delovno organizacijo v letošnjem, 1985 letu.

Iz zanimivega in daljšega lanskoletnega pregleda bomo skušali v skrajšani obliki posredovati nekatere najpomembnejše in najzanimivejše ugotovitve in dejstva.

V svojem pregledu ugotavlja KPO DO Kondenzatorji, da je bilo 1984. leto že četrto leto zapored, ko so gospodarili v težkih in zaostrenih gospodarskih razmerah, ki vladajo tako doma, kot v svetu.

Kljub tej ugotovitvi pa so vseeno lahko zapisali, da so lani dokaj uspešno poslovali, ker bodo vse temeljne organizacije združenega dela, združene v njihovi delovni organizaciji, poslovno leto pozitivno zaključile, kar je v razmerah, ko številne TOZD marsikod druge ugotavljajo izgube, pomemben dosežek.

Vendar pa v lanskem letu niso v celoti izpolnili vseh nalog, ki so si jih bili zastavili v Semiču. Med njimi je najbolj boleče nedoseganje izvoznih načrtov v prodaji na konvertibilno tržišče. Po mnenju semiškega KPO bodo posledice tega dejstva občutili v letošnjem letu v obliki manjšega uvoza prepotrebne reprovromateriala.

Kljub temu pa priznavajo, da kljub velikim naporom, ki so jih zaposleni vlagali skozi podaljšano, nadurno delo, proizvodnja lani ni bila dovolj visoka, da bi lahko pokrila vse potrebe trga.

Zadovoljiva oskrba z reprovromaterialom

Oskrba z materialom je bila kljub številnim problemom in težavam lani še kar zadovoljiva. Pomanjkanje deviznih sredstev so premoščali s kompenzacijo, terminskimi nakupi deviz in izkoriščanjem blagovnih kreditov iz

tujine, ki jih bodo morali vrniti v letošnjem letu.

Vse to pa narekuje delovni organizaciji, da mora letos izpolniti izvozne načrte, pri čemer se mora zavedati, da bo položaj z nabavo in prodajo izredno težak, medtem ko na drugi strani pritiskajo zunanji kupci na znižanje prodajnih cen. To pa seveda terja, da naj letos v Semiču vložijo vse v povečanje proizvodnje, predvsem za tuji trg, ob hkratnem zmanjševanju vseh stroškov, ki nastajajo v proizvodnji in ob njej.

Ko poročilo KPO v nadaljevanju poskuša realno oceniti rezultate prizadevanj na razvojnem in tehnološkem področju v lanskem letu, poudarja dvoje: prvič, da niso v celoti uresničili načrtovanih ciljev, hkrati pa so dokaj uspešno prodajali svoje izdelke doma in na tujem, drugič pa so žal puščali ob strani naloge, katerih uresničenje naj bi zagotavljala pravočasen nastop na tržišču z novimi izdelki, ki bodo imeli ustrezne tehniške karakteristike in bodo dovolj kvalitetni, njihova proizvodnja pa naj bi bila tudi v zadostnih količinah. Vzrok, da tega niso uresničili, tiči predvsem v premajhnem številu strokovnih kadrov, oz. tudi v njihovi nezadostni, ali neustrezni izkoriščenosti ter v nezadostnih strojnih zmogljivostih, kar pa je posledica neizpolnitve investicijskih načrtov. Vendar pri tem poročilo optimistično zaključuje, da bodo v letošnjem letu prebili ta začarani krog, za kar so lani že ustvarili nekatere pogoje. Sicer ne



V semiških TOZD in DO so lansko leto zaključili brez izgub.

morejo računati z bistvenim povečanjem števila strokovnih kadrov, pač pa naj bi s predvideno drugačno organizacijo in delitvijo dela, ustreznejšo motivacijo in stimuliranjem uspešnosti, dosegli večjo učinkovitost pri svojem delu. Pozitiven učinek bo prinesel tudi nakup proizvodne in laboratorijske opreme iz paketa IFC, ki se je sicer zaradi zunanjih vzrokov zavlekel iz lanskega v letošnje leto.

Pogoji za nadaljnji tehniško-tehnološki napredek

Vse naštetu ter uresničenje še nekaterih pogojev, zajetih v načrtu za letošnje leto, naj bi torej omogočilo uresničenje nalog na področju tehnologije in proizvodnih zmogljivosti in stem tudi izvršitev proizvodnje kondenzatorjev v načrtovanem obsegu, hkrati pa naj bi bilo vse to tudi podlaga za nadaljnji tehniško-tehnološki napredek semiške delovne organizacije.

Lani so v DO Kondenzatorji zaposlili 240 novih sodelavcev, ki so poprijeli za delo povsod tam, kjer so ga starejši izpustili iz rok bodisi zaradi odhoda v pokoj, odhoda v JLA, ali pa so odšli drugam.

Pretežni del novih sodelavcev se je prvič srečal s tovarno in njenim delovnim utripom. Ko se v poročilu vprašujejo, kako so jih sprejeli medse, tudi odgovarjajo, da so se trudili po svojih močeh sprejeti nove delavce kar se da z razumevanjem in ustrezno pomočjo pri njihovih prvih korakih na novem delovnem mestu. Pri tem pa poudarjajo, da bodo morali ustvariti vsi skupaj ustrezne pogoje za odpiranje novih delovnih mest, zlasti za tiste mlade, ki si še nabirajo znanje v šolskih klopeh, med katerimi pa je tudi precej njihovih štipendistov. Vendar pa so pri tem lahko spet samo žal ugotavljali, da je med štipendisti premalo takšnih, ki so pripravljene spoprijeti se s tehniko in proizvodnjo. Zato menijo, da bo potrebno mlade smotrneje usmerjati in k temu prispevati tudi s samim vrednotenjem tistih del in nalog, kjer se nenehno srečujejo s pomanjkanjem ustreznih kadrov.

Ob koncu pa v svojem novoletnem sporočilu KPO DO Kondenzatorji ugotavlja, da bodo s skupnimi močmi vseh delavcev, samoupravnih organov, vodstev na vseh ravneh in družbenopolitičnih organizacij, skušali izpeljati, uresničiti in izpolniti vse naloge, ki so pred njimi v letošnjem letu.

D. Ž.

Sprememba klime

Iz globin severnega Atlantika so dobili znanstveniki pojasnilo za spremembo svetovne klime na zemlji. Analizirali so morsko vodo iz globine in ugotovili, da že deset let postopno izgublja sol. Znanstvenikom je to zadosten dokaz za manjšo izmenjavo vode med oceani, med arktičnimi in subtropskimi vodnimi masami. Vod-

ni tokovi kot izmenjevalci morske vode namreč v veliki meri vplivajo na svetovno klimo s tem, da se spreminja količina ogljikovega dioksida v ozračju. Povečana količina CO₂ v ozračju pa povzroča tako imenovani učinek pokritega rastlinjaka.

Zbral, prevedel
in priredil
Marjan Kralj

Iskra Drugi o nas Iskra Iskra

● Tradicionalna novoletna tiskovna konferenca SOZD Iskra je ugodno odmevala v slovenskih in jugoslovanskih sredstvih javnega obveščanja. Tako je bil v Privrednem pregledu objavljen obširen prispevek o rezultatih poslovanja Iskre v preteklem letu in o načrtih za leto 1985. Dobršen del prispevka je posvečen izgubam v Telematiki in konkretnim ukrepom za njihovo reševanje ter izgubam DO Iskra Široka potrošnja. Kljub izgubam, navaja list, pa bo Iskras nadaljnjim posodabljanjem proizvodnje ponovno doživljala ekspanzijo, saj je elektronika veja bodočnosti. Tako naj bi izvoz v letu 1985 znašal 279 milijonov dolarjev, od tega bi na konvertibilni trg izvozili 189 milijonov dolarjev. Pri tem so aranžmaji DO Telematike »težki« približno 70 milijonov dolarjev (od tega 20 milijonov dolarjev na konvertibilno tržišče), realizacijo velikih projektov na železnici v vrednosti 3 milijard dinarjev pa prevzema DO Iskra—Avtomatika. S temi in drugimi programi, (mikroelektronika, računalništvo itd.) naj bi v letu 1985 Iskra dosegla celotni prihodek 200 milijard dinarjev, dohodek 54 milijard in 7,38 milijard akumulacije, zaključuje Privredni pregled.

● Kot odmev na tiskovno konferenco je bil v mariborskem Večeru objavljen tudi zanimiv komentar Iskrinih izgubah in razvoju elektronike v Sloveniji. Komentator se v uvodu sprašuje, ali se je za Gorenjem in IMV pričel podirati tudi tretji mit slovenskega gospodarstva. V nadaljevanju pa trdi, da so izgube v Iskri sicer dovolj velik razlog za zaskrbljenost, toda v primeru z drugimi velikimi izgubarji ima Iskra vendarle nekaj prednosti. Iskra nima »monokulturne« dejavnosti, vrsto let pa je tudi sistematično vlagala v svoj razvoj. Tako bi se težko zgodilo, da bi se vse Iskrine OZD hkrati znašili v hudih težavah. Z energičnim odpravljanjem notranjih slabosti in ob zunanji podpori lahko v Iskri izgube odpravijo in poslovno leto končajo pozitivno. Iskrine izgube, nadaljuje komentator pa ostro odpirajo vprašanja, kakšno je mesto elektronske industrije pri nas in, ali razumemo njen strateški pomen za razvoj celotne družbe. Vrsto let je Iskra iz leta v leto prodajala vedno več na tuje in kot kaže, ni nihče verjel njenim opozorilom, da bo tega nekega dne konec, če ne bo uvoznih dovoljenj za razvojno opremo in denarja za novo proizvodnjo.

Slovenska industrija spet ponuja vrsto novih projektov, ki niso zanimivi le za domači trg, temveč tudi za tujega. Niso nič dražji, pravijo v Iskri, kot nova jese-niška jeklarna, stanejo pa nekajkrat manj, kot bi stala nova nuklearka. Nagel razvoj in vsakodnevne novosti so logika sodobne elektronske industrije, ki ji moramo slediti, če hočemo tudi v prihodnosti kaj pomeniti v svetu na tem področju. Dolgoročno je elektronika skoraj edini pomemben adut slovenskega gospodarstva, zaključuje komentator.

Razpis inovacijskih nagrad Iskre za leto 1985

Na osnovi 35. člena in v skladu s členi 27., 30., in 31. in 17. Pravilnika o nagradah in priznanjih Iskre (objavljen v glasilu Iskra št. 41 z dne 22. 10. 1983) objavljamo

RAZPIS

za pet »Inovacijskih nagrad Iskre«, ki se podelijo posameznim delavcem, ali skupini delavcev za inovacijske dosežke zadnjih dveh let.

Nagrade se podeljujejo z naslednjih področij inovacijskega procesa in po njim pripadajočih skupinah kriterijev:

- za zasnovano in hitro ter učinkovito izvedbo novega inovacijskega projekta, ki predstavlja dohodkovno in zlasti devizno pomemben dosežek za Iskro,
- za kvaliteten raziskovano-razvojni dosežek, ki je bil uveden v proizvodnjo in je izboljšal tehnološko konkurenčnost Iskre v kratkem roku ob omenjenih možnostih za uvoz in investicije,
- za hiter in uspešen prenos iz razvoja v proizvodnjo in osvojitve proizvodnje izdelka na podlagi moderne tehnologije, visokega deleža znanja in nizkega deleža materiala, zlasti uvoznega,
- za izum, izboljšavo ali pomemben koristen predlog s področja bodisi tehnike, ali tehnologije, bodisi organizacije inovacijskega procesa, ali njegovega dela, ki omogoča bodisi povečan dohodek, oz. prihranek, bodisi drugo korist, ali prednost in je bil uporabljen, oz. je uporabljen najmanj v dveh organizacijah združenega dela Iskre,
- za hitro in uspešno izvedeno pripravo trženja in osvojitve novega segmenta tržišča za povsem nov izdelek, sistem, ali storitve (npr. inženiring, svetovanje, software in drugo), ki so dohodkovno in zlasti devizno učinkoviti, ter zajemajo pomemben delež prihodka udeležene organizacije združenega dela.

Vsaka inovacijska nagrada se lahko podeli le za tisti dosežek, ki izpolnjuje vse naštetje kriterije v posamezni alineji.

Pet inovacijskih nagrad se podeli za najboljše ocenjene inovacijske dosežke, ne glede na to, na katero od zgoraj navedenih področij nagrajevanja spadajo.

Kandidate za inovacijske nagrade lahko predlagajo Komisiji za inovacijske nagrade Iskre:

- samoupravni organi,
- družbenopolitične organizacije in
- poslovni organi organizacij združenega dela Iskre.

Pisni predlog za inovacijske nagrade mora vsebovati:

- ime in naslov predlagatelja,
- ime in priimek, poklic kandidata(ov) ter dela in naloge, ki jih opravlja(jo),
- področje, vrsto, obseg in uspeh inovacijskega dosežka,
- obširno obrazložitev in utemeljitev s potrebnimi dokazili in
- družbenopolitično oceno kandidata(ov).

Podpisan predlog je treba dostaviti najpozneje do 31. marca 1985 na naslov: SOZD Iskra, DSSS—tajništvo samoupravnih organov, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII.

Komisija za inovacijske nagrade zbira in vrednoti prispelo predlo-že, zbira podatke in dokumentacijo za izbor kandidatov ter oblikuje utemeljen predlog delavskemu svetu SOZD Iskra, ki dokončno odloča o podelitvi inovacijskih nagrad.

Nagrade bo slavnostno podelil predsednik DS SOZD Iskra na letnem posvetovanju o razvojno-raziskovalni dejavnosti v SOZD Iskra, predvidoma v mesecu juniju. Sklep DS SOZD Iskra o podelitvi inovacijskih nagrad bo objavljen v glasilu Iskra.

Naših štirideset let
 Prvi
Dušan Željeznov

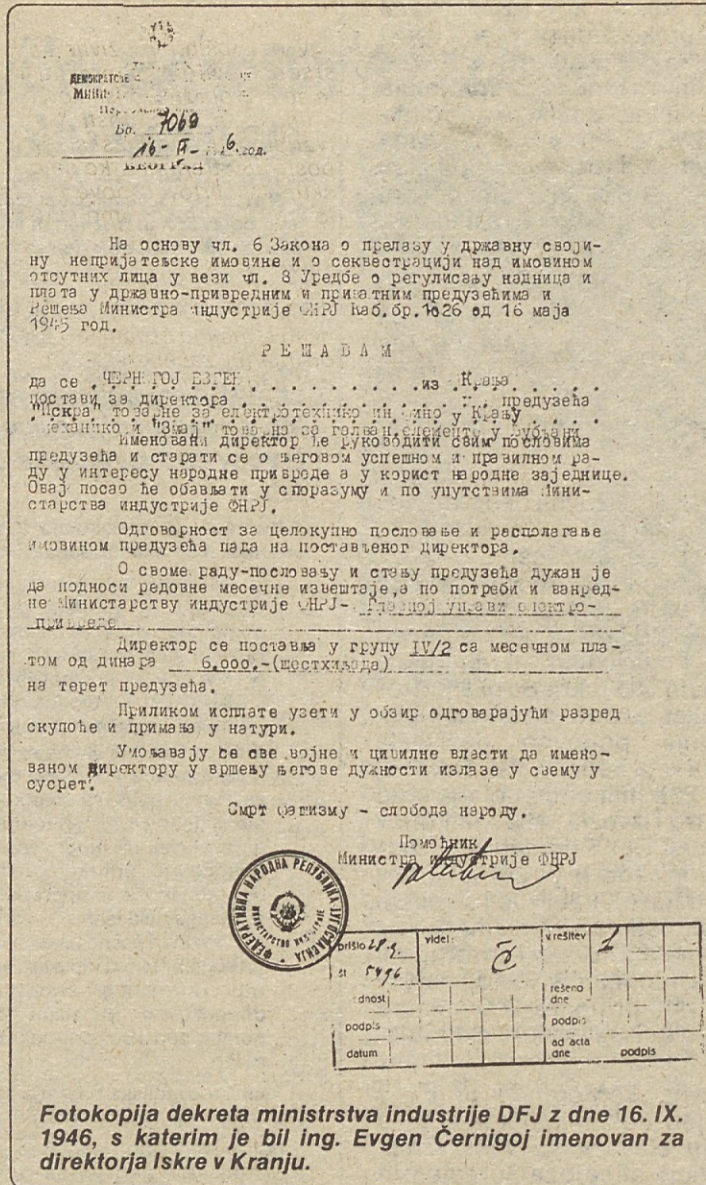
Naš sobesednik ing. Evgen Černigoj

Prvi direktor Iskre

»Med največjimi težavami v času mojega službovanja v Kranju je bil problem, kako priti do sredstev za osebne dohodke, ker takrat pravzaprav še nismo imeli prave proizvodnje,« je nadaljeval naš razgovor ing. Černigoj. »Vojška nam je sicer nekaj plačevala, ker je obstoječi strojni park delal tudi zanje. In obrnil sem se na Franca Leskoška—Luko, takratnega ministra za industrijo in rudarstvo vlade LRS pa je zadevo z denarjem kaj hitro uredil. Izdal je namreč nalog kranjski banki, naj nam izplača denar za osebne dohodke. Če danes gledam na takratno denarno operacijo, potem bi lahko rekel, da je bilo to tedaj kar nekaj proračunu podobnega in nam ni bilo dano kot kredit. Vidite, tudi v tem so takraticali temeljni problemi, ki so se sčasoma začeli razreševati in usmerjati v pravo smer.

Sam sem se takrat s svojimi sodelavci lotil dela z velikim navdušenjem. Sodelavci smo se namreč dobro poznali med seboj, saj smo bili še stari znanci iz študentskih let na elektrotehniki.

Če torej še enkrat povzamem spomin na tisto moje dobro leto službovanja v kranjski Iskri, potem moram reči, da je potekalo v času, ko se je mlado podjetje moralo boriti z vrsto začetni-



Naš sobesednik iz časov, ko je bil direktor Iskre 1946. leta.

»Kot sem že dejal,« je odgovoril ing. Černigoj, »sem marca 1947 leta zapustil Iskro.« »Rošado« je izvedel takratni prvi direktor generalne direkcije elektroindustrije ing. Rupnik. Z mojim namestnikom ing. Lucijanom Šinkovcem sta se namreč poznala še od prej kot navdušena planinca. Kot vem, je moj naslednik ing. Šinkovec že pred vojno delal pri Siemensu in si je tudi zato želel delati v industriji. Tako sem torej odšel v Budimpešto in sem tam kot izvedenec in član jugoslovanske reparacijske komisije prevzemal najrazličnejše stroje po strokovni plati.

Naj za konec še povem, da tudi moj naslednik ing. Šinkovec ni ostal dolgo v Iskri, od tam pa je odšel na Inštitut »Jožef Stefan«. Žal pa ing. Šinkovec zdaj ni več med živimi, ker bi vam tudi on lahko marsikaj povedal o prvih začetkih in prvih dneh naše Iskre.

Naj zaključim najin razgovor: po vrnitvi iz Budimpešte sem se, kot sem že omenil, zaposlil pri prof. Dušanu Lasiču na Inštitutu za elektroniko, ki je imel sprva svoje prostore v poslopju stare tehnike na Aškerčevi cesti.

Zaključimo pričevanje ing. Černigoja še z drobnim podatkom, da je po njegovem odhodu iz Iskre marca 1947 v vmesnem obdobju, to je do prihoda ing. Lucijana Šinkovca na mesto direktorja Iskre maja 1947. leta opravljal funkcijo direktorja Iskre aprila in maja 1947. leta ing. Slavoj Jenko.

ških težav. Proizvodni program je bil prilagojen obstoječemu strojnemu parku in je bil zato precej obširen. Težave so bile takrat tudi v tem, poleg pomanjkanja tradicije, ker smo morali interese podjetja prilagajati hkrati tudi naraščajočim potrebam naše mlade armade, ki je v tistem času izvajala v naših prostorih pomembne tehniške naloge. Ob njeni preselitvi iz naših prostorov pa smo ji odstopili tudi del našega strojnega parka. Kljub vsem težavam pa nam je le uspelo v sorazmerno kratkem času izgotoviti prvi serijski izdelek Iskre: stensko uro.

Vendar pa je bila to takrat le prehodna doba in njej je sledil boj za uvajanje novih izdelkov, z njimi pa tudi vrsta novih uspehov Iskre, ki pa jih nisem sam več osebno

doživljal, saj sem moral marca 1947. leta zapustiti Iskro in oditi na novo delovno mesto, v Budimpešto, kot sem bil omenil že prej.

»Že prej ste omenili takratno število delavcev,« sem segel v besedo svojemu sogovorniku. »In če pogledava v uradne statistike tistega časa, vidiva, da je Iskra zaposlovala leta 1946: 613 delavcev in 239 nameščencev (semkaj so verjetno šteli tudi tehniško in strokovno osebje), oz. skupaj 852 zaposlenih, leta 1947 pa, ko ste odhajali, je bilo zaposlenih v Kranju 686 delavcev in 261 nameščencev, skupaj torej 947 zaposlenih.

Govorila sva že o vašem odhodu iz Iskre, oz. o vaši zamenjavi mesta direktorja Iskre za mesto izvedenca v naši reparacijski komisiji v Budimpešti.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti drage žene in mame

MILENE GOLMAJER

se iskreno zahvaljujeva sodelavcem Tovarne merilnih naprav iz Kibernetike in TOZD MKD iz Telematike za izraze sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč.

Mož Slavko in sin Zmagor

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavcem ISKRA INVEST SERVIS — toplarne in vzdrževanja Stegne prav lepo zahvaljujem za lepa darila in prisrčne besede.

Vsem želim še veliko delovnih uspehov in osebnih sreč.

Marija Baloh

Miru Kranjcu v slovo



V najlepših letih življenja si se poslovil od nas, prekini-la se je tvoja življenjska pot, polna dela, živahnosti, us-tvarjalnosti. Od nas si se poslovil v trenutku, ko smo skupaj načrtovali nove de-lovne uspehe, ko smo sku-paj kovali novo bodočnost kolektiva, ki si mu posvetil vse svoje plodno življenje. Skupno z nami si ustvarjal našo temeljno organizacijo, od njenih začetkov do da-našnjega dne. Vedno si opravljal odgovorne naloge, ni ti bilo žal ne časa, ne truda za naše skupne interese. Poleg tega si imel čas tudi za prijatelje, kolege in za lepo pesem, ki si jo obogatil s tv-

ojim zvenečim glasom. Tvo-ja najljubša pesem »Kaj bi te vprašal« ne bo zato nikoli več tako lepo izzvenela....

Miro, ni te več med nami. Kruta bolezen te je iztrgala iz objema tvojih najdražjih, ki si se jim posvečal in jih imel rad. Nam pa je iztrgala neut-rudnega sodelavca, prijate-lja in sopotnika na naši razvojni poti. Uresničili bo-mo naše skupne načrte, v realizaciji naših nalog boš z nami in ob doseganju vseh planiranih ciljev boš v naših mislih z nami in pri nas.

Naj bo miren tvoj počitek v zadnjem, tihem domu ob re-ki Soči.

Kolektiv tovarne Vžigalnih tuljav Bovec

Zimske športne igre Široke potrošnje bodo v soboto, 9. februarja s pričetkom ob 10. uri

Športniki, pohitite s prijavi

Letošnje zimske športne igre DO Iskra Široka potrošnja bodo glede na sedanje vremenske in snežne razmere na Soriški planini. Tekmovanje bo že tradicionalno v veleslalomu, prijavi pa se lahko vsi člani kolektiva Široke potrošnje (pod pogojem, da so pripravljeni vsaj poskusiti prevoziti tekmovalno progo).

Kot prejšnja leta bodo tekmovanja tudi letos razvrščena po posameznih razredih glede na starost prijavljenih. Moški se bodo pomerili v naslednjih starostnih kategorijah:

Razred:

- A — tekmovalci do 24. leta starosti;
- B — tekmovalci od 25. do 29. leta starosti;
- C — tekmovalci od 30. do 34. leta starosti;
- D — tekmovalci od 35. do 39. leta starosti;
- E — tekmovalci od 40. do 44. leta starosti;
- F — tekmovalci od 45. do 49. leta starosti;
- G — tekmovalci, ki so 1. 1. 1985 dopolnili vsaj 50 let starosti.

Tekmovalke bodo razvrščene v tri tekmovalne razrede:

Razred:

- A — tekmovalke do 29. let;
- B — tekmovalke od 30. do 39. leta starosti;
- C — tekmovalke, ki so 1. 1. 1985 dopolnile vsaj 40 let starosti.

Tekmovalke in tekmovalci bodo poskušali osvojiti ekipe in posamične lovorike. Najboljši rezultat iz vsakega razreda bo štel kot ekipni (veljajo rezultati moških in žensk). Za nepopolne ekipe bodo sodniki prisojali kazenske točke zadnjega uvrščenega tekmovalca(-ke), s pribitkom 500 kazenskih točk. Pritožbe in ugovore bo obravnavala tričlanska komisija, ki jo je imenovala športna komisija delovne organizacije (**Biserka Balderman, Janko Šilar, Frenk Ivanuša**). Razglasitev rezultatov bo uro in pol po koncu tekmovanja (približno ob 13.). Organizator-športna komisija Široka potrošnja poudarja, da bo vsakdo tekmoval na lastno odgovornost!

Nasvidenje 9. februarja na Soriški planini!

OBJAVA

Iskra Commerce TOZD Zunanji trg

1. Administrator

Pogoji: Končana 2 letna administrativna šola, 1 mesečno poskusno delo, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

2. Administrator

Pogoji: končana 2 letna administrativna šola, 1 mesečno poskusno delo, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

3. Inokorespondent (sedež dela v Kranju)

Pogoji: končana srednja upravno-administrativna šola, aktivno znanje nemškega jezika, 2 mesečno poskusno delo, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

4. Uvozni komercialist

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali kemijske smeri, znanje angleškega jezika, 3 mesečno poskusno delo, 1 leto ustreznih delovnih izkušenj

5. Izvedenec za carinsko špediterske posle (carinsko tarifieranje blaga)

Pogoji: končana ekonomska fakulteta II. st. ali Fakulteta za elektrotehniko II. st., 3 mesečno poskusno delo, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

6. Izvedenec za pripravo uvoza

Pogoji: Končana fakulteta za elektrotehniko II. st., aktivno znanje nemškega jezika, 3 mesečno poskusno delo, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

7. Izvozni komercialist

Pogoji: končana ekonomska fakulteta II. st., ZT registracija, aktivno znanje angleškega jezika, 3 mesečno poskusno delo, 2 leti delovnih izkušenj

8. Izvozni referent

Pogoji: končana srednja ekonomska šola, znanje angleškega, ali nemškega jezika, 2 mesečno poskusno delo, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

Delo po tč. 1., 3., in 4 je za določen čas s polnim delovnim časom, delo pod tč. 2., 5., 6., 7. in 8. pa je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov: Iskra Commerce Kadrovski sektor, Topniška 58, Ljubljana: Rok obvestila je 15 dni po izteku objave.

Razpis XXIII. zimskošportnih iger SOZD Iskra

Propozicije: za tekmovalce na XXIII. zimskošportnih igrah SOZD ISKRA, ki bodo 23. in 24. februarja 1985 v Gozd Martuljku in Kranjski gori. XXIII. zimsko športne igre obsegajo tekmovalni disciplini »tek in veleslalom«. Udeleženci tekmovalca se lahko prijavljajo v naslednje tekmovalne razrede:

Teki:

MOŠKI: 10 km — tekmovalni razred A (zajema tekmovalce, ki do 1. 1. 1985 niso dopolnili 30 let)

MOŠKI: 5 km — tekmovalni razred B (zajema tekmovalce, ki so do 1. 1. 1985 dopolnili 30 let in niso starejši od 40 let)

MOŠKI: 5 km — tekmovalni razred C (zajema tekmovalce, ki so do 1. 1. 1985 dopolnili 40 let)

ŽENSKE: 5 km — tekmovalni razred A (zajema tekmovalke, ki do 1. 1. 1985 niso dopolnile 30 let)

ŽENSKE: 5 km — tekmovalni razred B (zajema tekmovalke, ki so do 1. 1. 1985 dopolnile 30 let in niso starejše od 40 let)

ŽENSKE: 5 km — tekmovalni razred C (zajema tekmovalke, ki so do 1. 1. 1985 dopolnile 40 let)

Tekmovalci v tehkih bo v soboto 23. 02. 1985 v Gozd Martuljku.

Veleslalom:

bo dne 24. februarja 1985 ob 10.00 uri v Kranjski gori.

MOŠKI: tekmovalni razred A (zajema tekmovalce do 24. leta starosti)

MOŠKI: tekmovalni razred B (zajema tekmovalce od 25. do 29. leta starosti)

MOŠKI: tekmovalni razred C (zajema tekmovalce od 30. do 34. leta starosti)

MOŠKI: tekmovalni razred D (zajema tekmovalce od 35. do 39. leta starosti)

MOŠKI: tekmovalni razred E (zajema tekmovalce od 40. do 44. leta starosti)

MOŠKI: tekmovalni razred F (zajema tekmovalce od 45. do 49. leta starosti)

MOŠKI: tekmovalni razred G (zajema tekmovalce, ki so do 1. 1. 1985 dopolnili 50. let)

Kakšna telovadba je tek na smučeh?

Piše prof. Drago Ulaga

O hoji in teku na smučeh trdijo kardiologi in ortopedi, da je to najbolj učinkovita športna dejavnost za srce, dihalo, mišice in sklepe. Že sprehod sam pomeni prijetno doživetje v zimski naravi, posebno še, če žari snežna površina v svetlobi sončnih žarkov. Še več pa je vredno, če se med hojo in tekom na smučeh malo potrudimo, če hitreje drsimo in se krepkeje poganjamo s palicami.

Kakšna telovadba je tek na smučeh? Gibanje je ciklično, sestavljeno iz tisoč korakov z nogami in tisoč odzivov z rokami. Gibanje je ritmično, nenehno se pojavljajo trenutki mišične napetosti in trenutki mišične sprostitve — trenutki dela in počitka.

Noge opravljajo naravno funkcijo odzivanja, drsenja in vzpenjanja, tudi mišice rok in ramenskega obroča so ves čas dejavne.

Razsežnost gibanja je zlasti pri teku po ravnem povečana (dolgi tekalni koraki!), kar učinkuje na povečano gibljivost v kolčnih sklepih. Ves čas je dejaven tudi občutek za ravnotežje. Drsenje po ravnem je vaja za aerobno vzdržljivost, vzpenjanje navkreber je vaja za mišično moč, smuk navzdol pa vaja za ravnotežje.

Vadišče za hojo in tek na smučeh je čisto, vsenaokrog je bela snežna

odeja, levo in desno ob smučini je drevje. Dihanje je poglobljeno, utripanje srca pospešeno. Pritrditi moramo zdravnikom, ki priporočajo hojo in tek na smučeh, kot učinkovito metodo vadbe za utrjevanje zdravlja. To je zares pravi »lifestyle sport« — šport za vsa obdobja življenja, ustrezen za otroke, predvsem pa za odrasle, starejše in stare.

Za rekreacijo priporoča znani športni zdravnik prof. dr. W. Hollmann hojo in tek na smučeh tri do štirikrat na teden po 30 do 40 minut.

Če pa se kdo pripravlja na udeležbo na tekmovalni rekreativci, naj trenira pet do šestkrat na teden. Razume se, da mora upoštevati tudi dolžino tekmovalne proge.



ŽENSKE: tekmovalni razred A (zajema tekmovalke do 29. leta starosti)

ŽENSKE: tekmovalni razred B (zajema tekmovalke od 30. do 39. leta starosti)

ŽENSKE: tekmovalni razred C (zajema tekmovalke, ki so do 1. 1. 1985 dopolnile 40. let)

Za posamezne tekmovalne razrede v tehkih in veleslalomu lahko vsaka DO prijavi največ 5 tekmovalcev oziroma tekmovalk. Rezultati tekmovalcev v tehkih in veleslalomu se ocenjujejo posamezno in ekipno. Za ekipno uvrstitev se točkujeta teki in veleslalom najbolje uvrščenih iz vsakega razreda moških in žensk. Za nepopolne ekipe se za ekipno uvrstitev štejejo KT zadnjega tekmovalca v razredu, s prabitkom 500 KT. Pritožbe in ugovore bo reševala 5-članska komisija, ki jo bo imenovala komisija za šport in rekreacijo pri SOZD ISKRA. Tekmovalci se lahko udeležijo samo člani SOZD ISKRA, ki bodo svojo udeležbo prijavili pri svojih referentih za šport in rekreacijo, pri DO SOZD ISKRA. Vse delovne organizacije morajo svojo udeležbo prijaviti pisмено do 11. 02. 1985 na naslov: »ISKRA INVEST SERVIS«. Področje za rekreacijo, Ljubljana, Trg revolucije 3. Žrebanje startnih števil bo v četrtek dne 14. 2. 1985. Za prijavo je veljaven seznam tekmovalcev, ki ga potrdi športni referent DO. Prijava mora vsebovati: — priimek in ime tekmovalca(ke), rojstne podatke, razred, v katerem bo tekmoval(a). V primeru pritožbe ima komisija za pritožbe pravico identificirati tekmovalce s pomočjo dokumenta, ki ima fotografijo (osebna izkaznica, voziško dovoljenje, potni list, itd.) in potrjeno zdravstveno izkaznico. Vsak tekmovalec mora tekmovalci v svojem starostnem razredu. V primeru, da komisija za pritožbe ugotovi, da tekmovalec ni član SOZD ISKRA, ali da tekmovalec ne tekmuje v ustreznem razredu, diskvalificira vse tekmovalce delovne organizacije tekmovalnega razreda. Vodja ekipe je dolžan 60 minut pred začetkom tekmovalca javiti vodstvu tekmovalca vse nastopajoče tekmovalce. Naknadnih sprememb in prijav vodstvo tekmovalca ne bo upoštevalo. Tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost. Prireditelj ne prevzame nobene odgovornosti za morebitne poškodbe. Organizator tekmovalca si pridržuje pravico, spremeniti čas in kraj tekmovalca, če bodo zahtevale okoliščine. O tem bo vodstvo zimsko športnih iger SOZD ISKRA pravčasno obvestilo vse športne referente DO.

Razpis odprtega zimskega prvenstva Iskra Commerce

Komisija za šport in rekreacijo Iskre Commerce prireja odprto prvenstvo v smučarskih tehkih in veleslalomu.

Smučarski teki

Tekma bo v sredo 06. 02. 1985 ob 15. pri ŠRC Ježica (proga 14 Savlje)

Tekmovalni razredi:

Moški:

- A (tekmovalci do 30. leta starosti)
- B (tekmovalci od 30. — 40. leta starosti)
- C (tekmovalci nad 40. let)

Ženske:

- A (tekmovalke do 30. leta starosti)
- B (tekmovalke nad 30. let)

Dolžina proge je 5 km za vse razrede.

Veleslalom

Tekma bo na smučišču v Podkorenu v soboto 09. 02. 1985 ob 10.

Tekmovalni razredi:

Moški:

- A (tekmovalci do 24. leta)
- B (tekmovalci od 25 — 29 let)
- C (tekmovalci od 30 — 34 let)
- D (tekmovalci od 35 — 39 let)
- E (tekmovalci od 40 — 44 let)
- F (tekmovalci od 45 — 49 let)
- G (tekmovalci, ki so od 1. 1. 85 dopolnili 50 let)

Ženske:

- A (tekmovalke do 29. leta)
- B (tekmovalke od 30 — 39 let)
- C (tekmovalke nad 40. let.)

Prijave za obe tekmovalni sprejemajo športni referenti do 05. 02. 1985.

Tekmovalci se lahko udeležijo vsi delavci IC, ISE, ZORIN, komercialnih področij Iskrinih DO, ki imajo sedež v PPC, DSSS SOZD ter Iskre banke.

Zimska »veselja«

Mnoge je letos zima presenetila. O tem govorijo številni zamrznjeni cevovodi. Na polarni udar nismo pripravljeni, zlasti ne na takega, kot je bil to pot in še zlasti ne za daljšo dobo. Mráz prodira v zemljo vse globlje in globlje. Rezultat so popokane cevi, ventili, vodovodne ure, kolena in drugo.

Kako ukrepati zoper to?

Preventivno je izolacija. Seveda se to dela pred zimo. Proizvajalcev izolacijskega materiala je veliko. Tudi predpisov in nasvetov je dovolj, zato o tem tu ne bomo govorili. Povedal bi le, da kopljemo jarek za polaganje cevi globlje. S tem si boste prihranili nova kopanja v manj prijetnih okoliščinah. Z globino raste odpornost za zmrzal. Jaški z vodomeri, črpal-kami, ventili, hidroforji, naj bodo v hiši in če se le da, jih tudi izoliramo. V skrajnih primerih s stekleno volno, papirjem, ali krpami. Če nam voda v instalaciji zmrzne, še ni nujno, da je nastala škoda, vendar bomo to vedeli šele tedaj, ko bomo to odtalili, se pravi vzpostavili pretok. To naredimo s transformatorjem, kot je varilni aparat. Med pozitivnim in negativnim polom vpnejo predvideno zamrznjeni del in vzpostavimo nizko napetostni tokokrog. Zaradi upornosti cevi se ta greje in led v njej se odtaja. Variante so še z gretjem cevi, ali prostorov. Pomaga nam lahko še, če imamo čas, odjuga.

Kje pride do razpoke?

Običajno počí ventil, ker je iz medenine in poln utorov, kar mu daje smer razpoke. Potem so še liti deli, kolena, fittingi in šele nato cev.

Kako zapuščamo prostore in jih prepuščamo mrazu za daljši čas (vikendi)?

Zapremo glavni ventil, ki bi moral imeti izpust vode iz cevi. Odpremo vse ventile (v sanitarijah in kuhinji). Voda ne bi smela teči nikjer več. Voda pa je še v: sifonih, WC izplakovalcu in bojlerjih. Sifone spraznimo s cunjami (mišljen je tudi sifon v školjki. Ta rad počí. WC izplakovalec izpraznimo po običajni metodi. Tlačni bojler izpraznimo skozi varnostni ventil. Postopek je počasen, mnogokrat pa zelo koristen. Pretočnemu pa odvijemo ventil na zamašeni bateriji. Zdaj smo brez skrbi — le če je pravilno instalirana. Preseneti nas lahko napaka instalaterja, če naredi kje tak zavoj cevi, da v njej zastane voda.

Še o centralnem gretju. Primer:

Stranka je iz varčnosti zapustila zgornje nadstropje hiše čez zimo, ker je ogrevanje dandanes zelo drago. Zaprli so ventile radiatorjev in vrata in zapustili prostore. Voda v radiatorjih je zamrznila, popokali so in škoda je še večja. Prihranka ni. Pred takimi posegi priporočam, da se pregleda, če se da zapreti tako vejo grelnih instalacij s tem, da ni moteno potem kroženje vode in se nato v takih prostorih izprazni radiatorje. Žal je to mogoče le z demontažo grelnih teles.

Nasveti

Enostavna domača zdravila

Starejša ženska, klenega zdravja, ki menda nikoli ne zaidev ambulanto je povedala nekaj svojih izkušenj.

Če boli glava, če bolijo zobje, če slabo vidite, če ste prehlaj-

ni, če vam šumi v ušesih, natri-te si zjutraj roke do ramen z limono.

Če vas boli grlo, imate vnetje, nahod, žvečite suhe kamilice. Najbolje bo, če to naredite pred

spanjem — prežá šene kamilice izpljunite. Zju aj ne bo več vnetja.

Ker je zdaj čas prehladnih obolenj, vam bo nasvet morda prav prišel.

Pri nahodu lahko poskusite tudi tale recept. Zvečersi v spalnico na nočno omarico (čim bliže glavi) postavite velik krožnik narezane čebule. Duh po čebuli res vsaj še dva dni ostane v prostoru, toda najhujši nahod se na ta način omili.

Ozeblíne. Neki upokojeni železničar je pripovedoval kako se uspešno zdravijo ozeblíne. Sam si jih je na ta način pozdravil.

Zdravite se lahko na tri načine: s kopelmi, z mazanjem in z

obkladki. Zelo učinkovite so kopeli s poparkom senenega drobirja (vsak kmet vam bo rad dal vrečko zdrobljenega sena, če ga boste le prosili zanj) in pesti soli pred spanjem. To naredite vsaj trikrat tedensko. Poparek vlijemo v toplo vodo, v kateri kopamo ozeble roke, ali noge. Poparek lahko pripravimo tudi iz kuhanih krompirjevih olupkov, smrekovih vejic, ali suhih orehovitih, ali trtinah listov.

Z mazanjem: tinktura arnike (zeliščna lekarna Maksimarket), sok čebule, sok naribanega hrena, čisti cvetlični med.

Obkladki: s stolčeno čebulo — najbolje čez noč.

H.

Planinski izlet

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo v soboto, 2. februarja že drugi planinski izlet v tem letu. Pot nas bo vodila iz Škofje Loke na Križno goro, od tam pa v Čepule in na Jošta, zatem pa v Kranj. V Ljubljano se bomo vrnili z avtobusom z Labor.

Dobili se bomo ob 8. uri pod uro na ljubljanski železniški postaji in se z avtobusom odpeljali v Škofjo Loko. Izlet bo vodil Zvone Snoj. Prijavite se pri Bredi Jančar po telefonu 572-331 / int. 614.

Ste kozorog ali vodnar?

Lepo, da ste rojeni januarja. Decembra se prazniki kar vrs-tijo, januar pa bi bil brez vašega rojstnega dne puščoben. Kar so drugi prejšnji mesec preveč zapravili, boste vi nadoknadili ta mesec.

Saj poznate staro modrost: »Kdor zase ne zna skrbeti, tudi za druge ni sposoben.«

Po skromnem silvestrovanju v copatah ste tudi vi dočakali svojih »pet minut«. Za konec tedna boste seveda povabili prijateljski par, ali celo dva, dali na mizo najboljši prt, moderni svečnik in lep cvet. Ko se boste na domačem pragu pojavili s spremenjeno pričesko in veselim obrazom, vas bo morda opazil celo lastni mož.

Nova bluza v poletni barvi vas pomlaja in ožarja in na najboljši poti ste, da življenjskemu sopotniku iz podzavesti prikličete najlepše, pozabljene tople trenutke in že zdavnaj minulega mrzlega januarja. Gostom boste hoteli postreči malo drugače. Mogoče tudi takole: kupite kuhano domačo šunko in pripravite za zraven sirovo solato.

Sirova solata:
15 dkg ementalca
15 dkg trapista
15 dkg bel paese
15 dkg pršuta

Sire nastrogajte na ribežnu kot repo, pršut drobno sesekljajte. Dodajte 1 pest sesekljane čebule, približno 10 kaper (iz

kozarčka), 1 sardelo (iz konzerve), petršilj in poper.

Vse skupaj zalijte s kislosmetano in majonezo. Biti mora ustrezno gosto, da se da oblikovati v želeno obliko (na primer pod cedilom). Okrasite z olivami, fileti, ali feferoni, zraven pa ponudite vložene gobice. Še nekaj trdo kuhanih jajc in malo kajmaka pa bo pojedina imenitna.

Če boste našli čas in voljo jim lahko pripravite tudi domače pecivo. Bajadere ste gotovo že večkrat kupili. Ker pa so drage, jih lahko pripravimo tudi doma:

Takole: **BAJADERE**

50 dkg sladkorja in 1 dcl vode daj v posodo, da malo povre.

30 dkg albertovih keksov zdrobi z valjarjem, ali zmeljti v prah

10 dkg masla zmešaj, dodaj zdrobljene kekse in prideni gornji sladkor še vroč.

Dodaj še 10 dkg kokosove moke, ali mletih orehov,

4 žlice ruma in dobro premešaj.

Testo razgrni na namazan (z maslom) pekač in pusti, da se ohladi. Ohlajeno prelij s čokoladno glazuro.

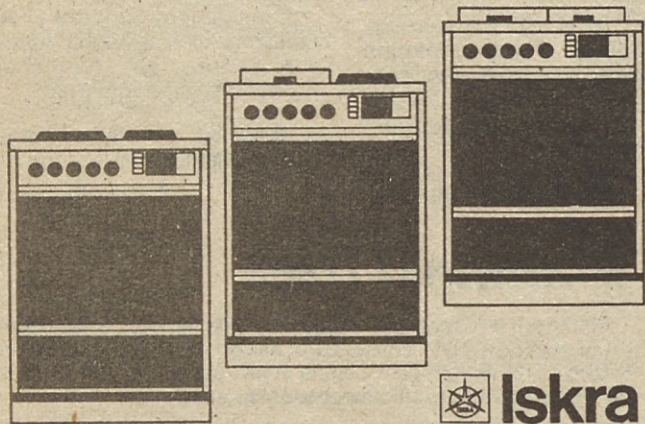
(GLAZURA: zmehčaj na topli plošči 4–5 reber čokolade in dodaj 8 dkg masla, koje čokolada malo ohlajena).

Z malo fantazije, nekaj denarja in dobre volje boste pripravili praznovanje, ki se ga boste dolgo radi spominjali.

Iskra Mali oglasi Iskra Iskra Iskra Iskra

Nerabljen jogi za otroško posteljo — poceni prodam. Telefon 213—213, int.: 13—83.

PONOVNO SO V PRODAJI ŠTEDILNIKI CORONA, IZDELANI IZ NERJAVEČE PLOČEVINE.



Iskra

Posebno ugoden nakup v tovarniški prodajalni v Škofji Loki, Reteče 4, tel. (064) 61-861.



Prav zoprno je, ko se začne mračiti. Čez noč ponavadi vedno kaj povražijo.

O januarju — Iskra Križanka Iskra Iskra Iskra Iskra prosincu

Iz slovenskih vremenskih pregovorov vemo, da januar mora biti mrzel, če naj bo letina dobra.

Prosincina gorkota — jeseni sirota.

Če v prosincu ni snega, ga mali traven (april) da.

Januar ni le najbolj mrzel in najtemnejši, je tudi najdaljši mesec v letu, čeprav ima 31 dni kot najljubši mesec maj.

Zadeva je psihološke narave. Novoletni prazniki ljudem praznijo žep in zato se zdi, da je čas do naslednje plače neskončno dolg.

Januar — ime je dobil po rimskem bogu Janu. Bog je imel dva obraza — obraz starca, obrnjen v preteklost in obraz mladeniča, ki gleda v prihodnost. Pa poglejmo optimistično z očmi mladega človeka še mi v leto pred nami.

						ISKRA	OSMI DEL OBODA KROGA	SLOV. PUBLICIST ESEJIST (BOŽIDAR)	AMER. IGRALKA (ADJINAGH JAM)	SRBSKA PEVKA LUKIC	IRIDIJ	TOLERAN- TNOST	GLAV. M. EGIPTA		
						ISTRIŠ- RANČNI ŠTEBER MONDLIT								PREBIV- LEC ZVA	AVTOMO- BILSKO OHIŠJE
						PISENSKA OVOJNICA									
						TEPEC NOREC					JIVJA MAČKA				
						MOZOLJ- AVOST SORSKI RESEVALNI ZOLN					ŠAMPION				
ISKRA	VOJASKA ZALOGA HRANE	GRELNİK CENTRAL- NE KURJAVE	VRSTA ŽITA	MOŠKI POTOMEČ	PATOS ŽAR POSEKO- VANJE					HERCEGO- VEC			USEBNA MISLI SMISEL TORINO		
LISTIL Z REKLAMNO OGLASOM								DVANAJST MESECEV PRELOMI- TEV(MNOŽ)					KATRAJ		
POLNENE TESTENNE Z MESNIM NADEVOM								EPIRSKI KRALJ IGRALNA KARTA					ORGANIZA- CIA ZA BEŽANJE TRAJER OPERA		
GLAV. M- OTOKA FYN DANSKA								KERA MOZI FIKENCE MORSKA RISA					BELI ŠPORT		
OTOK V JAJRANU				BOB KAJAK Z ENIM SEDEŽEM						AMER- VESOLJ- SKA USTANOV	TINE ROS		MLINSKI ŽLEB SLANO JEZERO V ES		
INGOLIČ ANTON			NADLEŽ- NA ŽUŽELKA	PERZIJ- SKI KRALJ				KEM- ELEMENT ZNIKAVT							POVRŠN- SKA MERA
ETIOPSKI PLEMISKI NASLOV				TENIŠKI KLOB	RIMSKI DRŽAVNIK RADO TALER					GLAV. M. GANE ULICA					NIKELJ TRST
FRANČ. ASTROLOG IN PRIBROK													VELIKAN V GRŠKI MITOLO- GIJI		
KRIMO POSLOPIJA								ŠIBA BOŽIA*					TOVARNA PERILA V SEVNICI		

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromeha- niko, avtomatiko in elemente — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23/1, telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica-Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.